

Bistriški Odmevi

glasilo Občine Ilirska Bistrica

oktober 2017

št. 65

5280 izvodov

brezplačno

UČENCI OSNOVNE ŠOLE
PODGORA KUTEŽEVO
V NOVIH PROSTORIH

NOV PRIZIDEK OSNOVNE
ŠOLE KNEŽAK

GASILCI MERILI MOČI
V ILIRSKI BISTRICI

Drage bralke in bralci!

V 65. številki Odmevov smo se razpisali o številnih projektih, ki potekajo v naši občini ali pa so že zaključeni. Podrobno si boste lahko prebrali o investicijah v prenovljenih šolah v Kuteževem in Knežaku, natančno pa smo predstavili tudi novo šolo v Podgradu. Z zanimanjem si boste lahko prebrali, da se nam obeta novo krožišče pri blagovnici, ki bo poskrbelo za večjo pretočnost prometa in lažji dostop do Doma starejših občanov Ilirska Bistrica. Krožišče z galejo v središču pa se je zavihtelo na sam vrh zgledno urejenih otokov, ki odsevajo kulturni in arhitekturni utrip kraja, na kar smo izjemno ponosni.

Ob prihajajočem dnevu odprtih vrat Društva Pot objavljamo intervju o perečem problemu odvisnosti od prepovedanih drog in o preprečevanju ter zdravljenju le-te. V novostih iz zdravstvenega doma si bralci lahko preberete vse o cepljenju proti gripi in o aktualni izbiri zdravnika.

V Domu na Vidmu nas je obiskal Vid Valič, ki pridno polni dvorane po celi Sloveniji s svojo komedijo Tvoj bodoči bivši mož. V kratkem intervjuju nam je razkril, kaj njemu pomeni poroka in katere so sestavine dobrega partnerskega odnosa.

V tokratnih Odmevih predstavljamo mladega in izjemno nadarjenega glasbenika Leona Batagelja, absolutnega državnega prvaka v igranju na diatonično harmoniko, ki je tudi izvrsten pianist. Dijak 3. letnika Gimnazije Ilirska Bistrica s svojo natančnostjo in marljivostjo predstavlja zgled vsem mladim, ki preživljajo ves svoj prosti čas na družbenih omrežjih. Tudi osnovnošolci iz Knežaka svoje računalnike z veseljem zamenjajo s spreahodom v naravo, kjer nastajajo prelepe umetniške fotografije. Razstava na temo dreves je požela veliko zanimanje in predstavlja veliko spodbudo za nadaljnje kakovostno preživljanje prostega časa.

Celotno uredništvo Bistriških odmevov ob tej priložnosti čestita mladim nadobudnim umetnikom in jim želi še veliko uspeha na nadaljnji življenjski poti!

Lep jesenski pozdrav

Tjaša Kaluža, odgovorna urednica

Vaše prispevke za novembrsko številko pričakujemo najpozneje do 17. NOVEMBRA 2017 na elektronski naslov: odmevi@ilirska-bistrica.si

Več informacij o dogodkih in uradnih objavah najdete na spletni strani Občine Ilirska Bistrica: www.ilirska-bistrica.si

AKTUALNO

Učenci Osnovne šole Podgora Kuteževo v novih prostorih	3
Nov prizidek Osnovne šole Knežak	4
Gradnja nove šole v Podgradu	5
Krožno križišče pri blagovnici	8

OBČINSKI ODMEVI

Novosti pri dajetvah za motorna vozila	11
--	----

GOSPODARSTVO, KMETIJSTVO IN TURIZEM

Novi razpisi EKO sklada	12
Naravno raznolika dežela	13

ODMEVI IZ NAŠIH KRAJEV

Uspešen dobrodelni koncert »Iz srca za srce«	16
18. srečanje ljubiteljev motociklov na Bistriškem	18
Gasilci merili moči v Ilirski Bistrici	19
Napredno v turizmu: kreativna prenova gostinskega lokala	23

SOCIALNO VARSTVO IN ZDRAVJE

Dan odprtih vrat društva Pot	24
Zdravstveni dom obvešča	28
VGC – Točka moči	30

KULTURA

Vid Valič do solz nasmejal Bistričane	33
Vinka Zakrajšek se predstavi	36
Zadnja zabava v Toku	38
Mladi fotografi očarali publiko	39

ŠOLSTVO IN ŠPORT

Je zgodnje učenje tujega jezika za otroka dobro ali le dodatna obremenitev?	41
Intervju z uspešnim mladim glasbenikom	42
Pume bronaste na svetovnem prvenstvu	43

NAPOVED DOGODKOV

Koledar dogodkov v občini Ilirska Bistrica	47
--	----

RAZVEDRILLO

Nagradna križanka Bistriških odmevov	48
--------------------------------------	----

Bistriški odmevi – glasilo Občine Ilirska Bistrica

Izdajatelj: Občina Ilirska Bistrica, Bazoviška cesta 14, 6250 Ilirska Bistrica | **Odgovorna urednica:** Tjaša Kaluža | **Uredniški odbor:** Boštjan Primc, Adrijana Kocjančič, Špela Barba, Maja Uljan, Stanislav Zver, Anja Zidar in Nevenka Ujčič | **Sedež uredništva:** Bazoviška cesta 14, 6250 Ilirska Bistrica | **E-naslov:** odmevi@ilirska-bistrica.si | **Lektoriranje:** Tamara Rojc | **Oblikovanje in grafična postavitev:** Ida Demšar, Design Demšar d.o.o. | **Tisk:** PRESENT d.o.o., Dolenjska cesta 43, 1000 Ljubljana | **Naklada:** 5280 izvodov | **ISSN** 2536-2917 | Glasilo brezplačno prejmejo vsa gospodinjstva v Občini Ilirska Bistrica. | Uredništvo si pridružuje pravico krajšanja prispevkov in spremembe naslovov. Avtorica nepodpisanih člankov je odgovorna urednica. Prispevkov ne honoriramo. | **Fotografije:** Petra Jaksetič, Stojan Spetič, Tim Oblak, Matic Tomažinčič, Leon Batagelj, Tamara Rojc, Kristina Prosen, Andreja Rolih, Stanislav Zver, Simon Špilar, Lea Morano, Špela Kreševič Frank, Marko Delbello Očepek, Andreja Maljevac, Marija Štemberger, Ida Možina, Mateja Kakež, Mateja Simčič, Tjaša Kaluža, FotoAtelje Maraž, Folklorna skupina Brkini, Folklorna skupina Gradina, Osnovna šola Podgora Kuteževo, organizatorji Ex-tempora na Sviščakih, GZ Ilirska Bistrica, UTŽO. | **Fotografija na naslovnici:** Tjaša Kaluža

UČENCI OSNOVNE ŠOLE PODGORA KUTEŽEVO V NOVIH PROSTORIH

Nov prizidek Osnovne šole Podgora Kuteževo je nadomestil vse prostore v odstranjenem delu in zagotovil potrebne dodatne prostore za male nadobudneže.

Prvi šolski dan v letu 2017 si bodo dobro zapomnili vsi učenci in otroci, ki obiskujejo vrtec na OŠ Podgora Kuteževo, saj so takrat prvič prestopili prag novih šolskih prostorov. V pritličju so

občudovali velik večnamenski prostor, učilnico, tri igralnice, tri umivalnice, toaletne prostore, dve garderobi, kabinet, kuhinjo, shrambe in strojnico. V prvem nadstropju pa so si ogledali štiri

učilnice, dva kabineta, knjižnico, zbornico, prostor za svetovanje, prostora za ravnateljico in tajnico, shrambo in toaletni prostor.

Neto površina novo zgrajenega objekta znaša 994 m². Stavba omogoča dostop gibalno oviranim in invalidnim osebam v vse prostore, zgornje nadstropje pa je dosegljivo s pomočjo stopnišnega goseničarja.

Razpored in dimenzije sten v celoti ustrezajo pravilniku o gradnji objektov na seizmičnih območjih, obložni materiali fasade pa so iz negorljivih materialov in v skladu z zahtevami Evropske požarne kvalifikacije materialov.

Skupna vrednost investicije znaša približno 1,4 milijona EUR. ●

*... vmes so pota in so daljine,
vmes so mnogi zakaji in kaji,
vmes so roke in so obrazi ...*

(T. Pavček)

Vabljeni

na slovesnost ob otvoritvi prizidka Osnovne šole Podgora Kuteževo,

ki bo v petek, 24. 11. 2017, ob 17. uri v telovadnici šole.

Po kulturnem programu sledi otvoritev prizidka, pogostitev in druženje.

Veseli bomo vašega obiska!

Župan
Emil Rojc

Učenci, zaposleni in
ravnateljica Mirjam Vrh

NOV PRIZIDEK OSNOVNE ŠOLE KNEŽAK

Učenci treh razredov Osnovne šole Toneta Tomšiča iz Knežaka so prvi šolski dan v šolskem letu 2017/2018 pričeli v modernih učilnicah na novo zgrajenega prizidka.

Novogradnja, ki je dobila uporabno dovoljenje 22. septembra 2017, je razveselila učitelje, starše in otroke, ki so nestrpno pričakovali začetek pouka v sodobnih prostorih.

Poleg obstoječe stavbe osnovne šole v Knežaku je zrasel trinadstopen objekt, katerega nivo tal etaž je poravnan z nivoji etaž v obstoječem objektu. Novi prostori so dostopni iz pritličja, ki ima neposreden izhod na prosto. V pritlični etaži so učencem na voljo učilnica,

kabinet za športno vzgojo, hodnik s stopniščem in dve slačilnici za potrebe športne vzgoje, ki poteka na zunanjem in notranjem igrišču. V prvem nadstropju sta urejeni dve učilnici z vmesnim kabinetom in hodnik s stopniščem, v drugem nadstropju pa se nahaja stopnišče. Objekt je prijazen do invalidov, saj v zgornja nadstropja lahko dostopajo s stopniščnim goseničarjem.

Pri gradnji nove stavbe so bili upoštevani vsi ukrepi zaščite pred radonom. Razpored in dimenzije sten v celoti ustrezajo pravilniku o gradnji objektov na seizmičnih območjih, obložni materiali fasade pa so iz negorljivih materialov in v skladu z zahtevami Evropske požarne kvalifikacije materialov.

Skupna vrednost investicije znaša okrog 400.000 EUR. ●

*Šola – nikoli dokončana tema.
Je pot v življenje, je življenje samo.*

Vabimo vas

**NA SVEČANO
OTVORITEV PRIZIDKA
K ŠOLI,**

ki bo v četrtek,
9. novembra 2017, ob 17. uri
na Osnovni šoli
Toneta Tomšiča Knežak.

Župan
Emil Rojc

Ravnateljica
Tea Gustinčič

GRADNJA NOVE ŠOLE V PODGRADU

Izgradnja novega šolskega in predšolskega objekta bo zagotovo najbolj razveselila otroke iz Osnovne šole Rudolfa Ukoviča Podgrad, ki stanujejo v Podgradu, Hrušici, Malih Ločah, Račicah, Podbežah, Sabonjah in na Starodu.

Šolska stavba bo zagotavljala ustrezne prostorske pogoje za izvajanje vzgojno-izobraževalne dejavnosti vsem učencem šolskega okoliša. Zgradba omogoča enostavno prilagajanje novim potrebam in izvajanje pouka na različnih ravneh, tako da je možno opravljati delo v različnih skupinah v skladu z interesi in zmogljivostmi učencev.

Projekt osnovne šole in vrtca v Podgradu je razdeljen na 2 fazi. Prva faza zajema izgradnjo otroškega vrtca in poslopja osnovne šole. V drugi fazi pa je načrtovana ureditev zunanjih manipulativnih površin.

V novem vzgojno-izobraževalnem objektu je 12 učilnic, ki bodo glede na demografske podatke in dejansko število otrok prilagojene normativu 24 otrok. Učilnice obsegajo okvirno 48 m² uporabne površine, učilnica za prvošolce pa bo imela urejen tudi igralni koteček. Za zaposlene je urejenih 9 šolskih kabineto.

Objekt osnovne šole ima centralni vhod, ki se v vetrolovu razcepi na vhod

za 1. triletje in ločeno za 2. in 3. triletje. Vhoda za učence sta urejena skozi ločene garderobe, vhod za obiskovalce pa neposredno iz vetrolova v večnamenski prostor. Prostor uprave so v kletni etaži, kjer so urejene pisarne tehničnega osebja, prostor za strokovnega delavca in zbornica.

Centralna kuhinja in jedilnica sta urejeni v kletnih prostorih, večnamenski prostor pa je v pritličju objekta. Jedilnica in večnamenski prostor bosta služila tudi za potrebe vrtčevskih otrok.

V kletni etaži, ki je povezana s telovadnico, se nahajajo garderobe, sanitarije, kotlovnica, prostor za hišnika in čisti ter nečisti hodnik. Do telovadnice vodijo tudi zunanje stopnice, ki omogočajo dostop rekreativcem in obiskovalcem. V mansardi se nahaja strojnica. V dveh ločenih prostorih sta nameščena klimata.

V otroškem vrtcu so 3 igralnice z zunanjimi terasami, večnamenski prostor in dva kabineta. En kabinet je namenjen strokovnemu delavcu, drugi pa vodi

enote otroškega vrtca, ki organizacijsko deluje v sklopu osnovne šole.

Otroški vrtec ima ločen vhod in posebne garderobe ter sanitarije. Je neposredno povezan z večnamenskim prostorom, posebno stopnišče pa ga povezuje še s kuhinjo in jedilnico v kleti.

Vse etaže objekta povezuje osrednje stopnišče, osebno dvigalo pa omogoča dostop gibalno oviranim osebam v vse dele zgradbe.

Trenutno se na objektu izvajajo fasaderska in ostala gradbena dela. Vgrajena je kritina z ostrejšem. Na objektu potekajo tudi inštalaterska dela.

Investicija znaša nekaj več kot 3 milijone EUR. Objekt bo predvidoma predan v uporabo v drugi polovici naslednjega leta. ●

MOST NA BAČU

V obsežnih poplavah februarja in novembra 2014 so zaledne vode reke Pivke pritekale po stari strugi reke Pivke in naprej po lokalni cesti Bač–Koritnice ter ogrožale naselje Bač. S hitrimi ukrepi ob poplavah v novembru 2014 se je z udarniško akcijo gasilcev in vojakov vode uspešno preusmerilo preko izvedene struge v poplavna polja, ki ležijo vzhodno od naselja Knežak na severni strani lokalne ceste Knežak–Koritnice in gravitirajo proti nižje ležečemu območju Podjam ter območju Kalškega jezera.

Občina Ilirska Bistrica je želela izboljšati prometno infrastrukturo na območju vasi Bač, zato je z Ministrstvom za obrambo Republike Slovenije sklenila dogovor o sofinanciranju ureditve mostu na mestu križanja lokalne ceste Bač–Koritnice in hudournika za odvajanje poplavnih voda.

Nov armirano betonski most, ki ga je zgradilo podjetje Godina, d.o.o. iz Kozi-

ne, je dolg 12,5 m in širok 7,5 m. Poleg novega mostu se je uredilo tudi odvoznjavanje ceste in meteornih vod z mostu. S to investicijo je zagotovljena prevoznost ceste tudi v času visokih voda, kar bo izboljšalo prometno varnost in dostopnost območja za krajanje in potrebe Ministrstva za obrambo Republike Slovenije.

Z uresničitvijo projekta *Most na Baču*, ki je bil vključen v veljavni Načrt razvojnih programov v proračunu Občine Ilirska Bistrica za leto 2016, so dokončno zaključeni protipoplavni ukrepi na tem območju in uspešno preprečeno poplavljanje vasi v prihodnje.

Skupna vrednost investicije znaša okrog 170.000 EUR. ●

REKONSTRUKCIJA VOJKOVEGA DREVOREDA

Obnova in ureditev 250 metrov dolgega odseka ulice Vojkov drevored (od Gubčeve do Tomšičeve ulice) bo razveselila vse Bistričane, ki se dnevno vozijo po tem delu mesta. Slaba volja zaradi poškodovanega cestišča in številnih razpok na cesti bo kmalu preteklost, saj se je pričela rekonstrukcija omenjenega odseka.

Projekt zajema ureditev cestnega omrežja s pločnikoma za pešce, z avtobusnim postajališčem in prehodom za pešce, ureditev vodovoda in hidrantnega omrežja, ureditev odvajanja meteoritnih in odpadnih voda, električnega omrežja in javne razsvetljave ter telekomunikacijskega omrežja.

V sklopu rekonstrukcije ulice Vojkov drevored je predvidena obojestranska ureditev pločnika od priključka na Gubčevo ulico do železniške postaje. Predvidena sta asfaltirana pločnika v širini 1,6 m z robniki višine 12 cm. Pločnika bosta prijazna gibalno oviranim osebam, saj vključujeta klančine na prehodu čez cesto in na zaključkih obeh pločnikov.

Projekt zajema tudi ureditev južnega avtobusnega postajališča, ki bo zamačnjeno 30 m bolj južno in se bo uredilo na samem cestišču. Na tem avtobusnem postajališču je predvidena nadstrešnica, ki bo čakajoče potnike ščitila pred neugodnimi vremenskimi razmerami.

Izvajalec del je GP KRK, d.d. s partnerjem CBE, d.o.o. iz Ljubljane. Skupna vrednost del znaša približno 350.000 EUR. Dela bodo predvidoma zaključena do konca letošnjega leta. ●

KROŽNO KRIŽIŠČE PRI BLAGOVNICI

Obstoječe križišče med prednostnima Gregorčičevo in Bazoviško cesto, ki vodi v smeri Pivka–Jelšane in priključkom neprednostne ceste Vojkov drevored, se uvršča med trikraka križišča s pravokotnim sekanjem smeri. Preureditev navadnega krožišča v krožno križišče sledi težnji za izboljšanje prometne varnosti in boljši prepustnosti cest v Občini Ilirska Bistrica. S preusmeritvijo tranzitnega prometa na obvoznico se je razbremenil predvsem tovorni promet skozi center, pomembno pa se je zmanjšalo tudi število osebnih motornih vozil. Krožišče umirja hitrost prometa, bistveno zmanjšuje število konfliktnih točk v križanju prometnih smeri in s tem zagotavlja večjo varnost vsem udeležencem v prometu – tudi pešcem.

Projekt rekonstrukcije križišča v krožno križišče predvideva ohranjanje vseh obstoječih elementov na vzhodni strani v okvirje obstoječega križišča in cest brez poseganja v robne parcele, objekte in ureditve. Na zahodni strani pa so predvideni posegi v uvoz, parkirišče, pločnik in zelenico, saj se bo krožno križišče pribli-

žalo stavbi Vojkov drevored 2. Pri izvedbi krožišča se bo skušalo ohraniti obstoječe ureditve in ceste v delu, kjer je poseg na obstoječem križišču. Del krožnega križišča, ki sega ven iz obstoječih prometnih površin, pa bo zgrajen na novo. Prehodi za pešce so predvideni preko vseh krakov novega krožnega križišča.

Na območju rekonstrukcijskih posegov bo izvedena tudi obnova elektroenergetskih naprav in javne razsvetljave. Predvidena je izvedba novih kanalov v ločenem sistemu, saj je v sedanjem sistemu kanalizacija v mešanem sistemu in se v območju križišča nanjo priključujejo tudi meteorni dotoki posameznih požiralnikov. Zaradi drugačne nivoletne izpeljave krožnega križišča in drugačne konfiguracije se bo vse odvodnjavanje krožnega križišča izvedlo na novo z izvedbo meteorne kanalizacije. Preko križišča bosta iz smeri Gregorčičeve ceste proti Bazoviški cesti potekala nov fekalni in nov meteorni kanal, ki bosta služila za kasnejše ločevanje priključkov obravnavanega območja in nadaljevanje izvedbe ločenega sistema kanalizacije.

Izvajalec del bo podjetje CPK, d.d. s podizvajalcem Kolektor CPG, d.o.o. Vrednost del znaša okrog 280.000 EUR. Dela se bodo predvidoma začela v prvi polovici novembra. ●

BISTRIŠKO KROŽIŠČE Z GALEJO MED NAJLEPŠIMI

Bistriška galeja, ki stoji v sredini krožišča pri železnem mostu, je očarala ljubitelje fotografije, ki so jo izbrali za *Top lokacijo* razstave v Galeriji UAUU v prestolnici.

V Univerzalnem ateljeju uličnih umetnosti na Gosposvetski v Ljubljani so 19. oktobra 2017 otvorili razstavo s promocijo foto knjige *Top lokacija, topografije javne plastike v slovenskih krožiščih*, kjer so izpostavili tudi posebnost bistriškega krožišča z leseno galejo v središču.

V projektu *Top lokacija*, ki ga je podprla Mestna občina Ljubljana, sta umetnika in fotografa Jaka Babnik in Miha Colner preučevala fenomen skulptur in instalacij v otokih krožnih križišč in njihov estetski potencial.

Krožišča so kot znamenja razvoja in lokalnega napredka postala predmet javnih razprav o učinkoviti prometni ureditvi, gospodarskem razvoju in modernizaciji posameznega kraja. Z gradnjo krožnih križišč se je pojavil nov prostor, ki pritegne pozornost mimoidočega in sta ga avtorja poimenovala *Top lokacija*. Domače oblasti so v kiparskih in urbanističnih stvaritvah prepoznale odlično priložnost za ustvarjalno izražanje identitete svojega kraja in širše okolice. Sklop fotografij o podobah znotraj krožišč je kreativno-dokumentarni prispevek k razpravi o nastajanju vizualnih in estetskih vrednot, ki jih sooblikujemo z našim delovanjem v javnem prostoru. ●

VAŠ PARTNER, ZA VEČJO VARNOST NA CESTI Z NEVARNIM BLAGOM

ADR

- ▶ PREGLEDI VOZIL
- ▶ PREIZKUSI CISTERN
- ▶ USPOSABLJANJE VOZNIKOV
- ▶ VARNOSTNI SVETOVALEC
PRI PREVOZU NEVARNEGA BLAGA
- ▶ KONTROLA TAHO IN OH

- ▶ TEHNIČNI PREGLEDI
- ▶ REGISTRACIJA VOZIL
- ▶ ZAVAROVANJE VOZIL
- ▶ PREPISI VOZIL
- ▶ CEMT PREGLEDI

- ▶ PREGLEDI GASILNIKOV

modra številka

080 80 19

TIB STORITVE d.o.o., Šercerjeva 17, 6250 Ilirska Bistrica

info@tib-storitve.si

www.tib-storitve.si

Občina Ilirska Bistrica, Bazoviška cesta 14, Ilirska Bistrica na podlagi 34. člena Statuta Občine Ilirska Bistrica (Ur. objave Primorskih novic št. 18/95, 18/97, 30/98, 4/08, Uradni list RS, št. 31/99 in Uradne objave časopisa Snežnik št. 04/06, 30. 6. 2006), Odloka o rebalansu proračuna Občine Ilirska Bistrica za leto 2017 (Uradni list RS, št. 5/2017, z dne 3. 2. 2017), Pravilnika za sofinanciranje programov ljubiteljske kulturne dejavnosti v Občini Ilirska Bistrica (Uradni list RS, št. 13/2008, z dne 5. 2. 2008), objavlja

JAVNI RAZPIS

ZA ZBIRANJE PREDLOGOV ZA SOFINANCIRANJE IZVEDBE PRIREDITEV V OBČINI ILIRSKA BISTRICA V OKVIRU OBČINSKEGA MESECA KULTURE V LETU 2018

Predmet razpisa je:

1. Sofinanciranje izvedbe prireditev v Občini Ilirska Bistrica v okviru občinskega meseca kulture, v katerem je zajeto tudi praznovanje slovenskega kulturnega praznika v letu 2018.

Občina Ilirska Bistrica bo sofinancirala izvedbo prireditev do višine 1.867 EUR.

2. Pogoji za prijavo:

Na razpis se lahko prijavijo:

- kulturna društva,
- ostala društva in zavodi, ki imajo v svoji dejavnosti registrirano kulturno dejavnost,
- zveze kulturnih društev, ki jih ustanovijo društva,
- javni skladi s področja kulturnih dejavnosti,
- samostojni kulturni ustvarjalci, katerih dosedanje delo potrjujejo javno priznani uspehi oziroma so na enem od opisanih področij ustvarili zaključen projekt,
- pogoj je tudi korektno sodelovanje z Občino Ilirska Bistrica v obdobju zadnjih 3 let.

Prijavitelji morajo izpolnjevati tudi pogoje iz 5. člena Pravilnika za sofinanciranje programov ljubiteljske kulturne dejavnosti v Občini Ilirska Bistrica.

Izbrani izvajalci kulturnega programa po tem razpisu so dolžni pri izvedbi prireditev:

na vabilih, plakatih, oglaševanju, drugem obveščanju in informiranju javnosti uporabiti logotip Občine Ilirska Bistrica v skladu z Odlokom o grbu in zastavi Občine Ilirska Bistrica ter celostni podobi Občine Ilirska

Bistrica oziroma navesti, da je prireditev sofinancirala Občina Ilirska Bistrica;

Občini Ilirska Bistrica izročiti po tri (3) izvode izdanih publikacij v zvezi s prireditvijo (plakati, vabila, brošure, knjige in ostale tiskovine) za potrebe domoznanskega oddelka Knjižnice Makse Samsa Ilirska Bistrica.

3. Merila za ocenjevanje predlogov so:

- program, kakovost in obseg prireditve,
- višina predvidenega sofinanciranja.

4. Navodila za izdelavo prijav

- Prijavitelj mora izdelati prijavo v slovenskem jeziku. Program mora biti ovrednoten v EUR.
- Prijavitelje naprošamo, da predložijo izpolnjeno dokumentacijo, zloženo po naslednjem vrstnem redu:

1. izpolnjeno in podpisano prijavo na javni razpis, iz katere so razvidni zahtevani podatki (osnovni podatki o prijavitelju, predstavitev prireditve, reference prijavitelja, finančna konstrukcija prireditve in viri financiranja),
2. podpisano izjavo o izpolnjevanju in sprejemanju pogojev javnega razpisa,
3. izpolnjeno in podpisano pogodbo.

Razpisna dokumentacija je prijaviteljem na voljo na spletni strani www.ilirska-bistrica.si ali v sprejemni pisarni Občine Ilirska Bistrica v času uradnih ur.

Izjavo o izpolnjevanju pogojev in vse dokumente, ki jih je potrebno podpi-

sati v prijavnici dokumentaciji, izpolni in podpiše oseba, zakoniti zastopnik ali oseba, ki se v prijavnici dokumentaciji izkaže s priloženim pooblastilom zakonitega zastopnika.

5. Način in rok za oddajo prijav

Pisne prijave naj prijavitelji oddajo v sprejemni pisarni Občine Ilirska Bistrica ali pošljejo priporočeno na naslov: Občina Ilirska Bistrica, Bazoviška cesta 14, 6250 Ilirska Bistrica.

Na ovojnici naj prijavitelj navede pripis »JAVNI RAZPIS ZA SOFINANCIRANJE PRIREDITEV 2018 – MESEC KULTURE – NE ODPIRAJ«. Na ovojnici (hrbna stran) mora biti označen naslov prijavitelja.

Upošteevane bodo vse prijave, ki bodo prispele do 4. 12. 2017 do 10. ure na naslov Občina Ilirska Bistrica, Bazoviška cesta 14, 6250 Ilirska Bistrica ali bodo do tega roka oddane v sprejemni pisarni Občine Ilirska Bistrica, Bazoviška cesta 14, 6250 Ilirska Bistrica, pritličje levo. Prijave, ki bodo prispele po roku za oddajo prijav, bodo zapečatene vrnjene prijavitelju.

6. Odpiranje prijav

Odpiranje prijav bo predvidoma 5. 12. 2017 in ni javno. Predloge bo ovrednotila petčlanska komisija, ki jo imenuje župan Občine Ilirska Bistrica. Predlagatelji bodo o izbiri obveščeni predvidoma v roku 30 dni od odpiranja prijav. Izbrani prijavitelj bo pozvan k sklenitvi pogodbe.

Podrobnejše informacije so na voljo pri Eriki Vrh, tel. 05 7112 333. ●

Številka: 410-236/2017-2

Datum: 17. 10. 2017

ŽUPAN
Emil Rojč

NOVOSTI PRI DAJATVAH ZA MOTORNA VOZILA

Letna dajatev je tisto »nujno zlo«, s katerim se srečujejo lastniki motornih vozil oziroma osebe, na katere so ta registrirana, enkrat letno pri registraciji ali podaljšanju veljavnosti registracije in jim predstavlja večji ali manjši izdatek. To dajatev se plačuje tudi pred izdajo preizkusnih tablic, in sicer v sorazmernem delu letne dajatve. Višina letne dajatve je določena glede na kategorijo oziroma podkategorijo vozil.

Prihodki od letnih dajatev so prihodek proračuna RS in predstavljajo namenska sredstva za investicije in vzdrževanje javne prometne infrastrukture v RS. Po podatkih Statističnega urada RS (za leto 2014) smo imeli v Sloveniji približno 38.900 km javnih cest – od tega 32.160 km občinskih in 6.724 km državnih (770 km avtocest in hitrih cest).

Vse zadeve glede letnih dajatev je urejal *Zakon o letni dajatvi za uporabo vozil v cestnem prometu*, ki ga je s 16. oktobrom nadomestil novi *Zakon o dajatvah za motorna vozila* (ZDajMV, Ur. List RS 54/2017). Glavna razloga za njegov sprejem sta bila odprava nekaterih ne-

jasnosti v veljavni ureditvi plačevanja letne dajatve za uporabo vozil v cestnem prometu in uvedba nove dajatve za odjavljena vozila. Ta dajatev naj bi zagotovila večji zajem izrabljenih vozil v pooblaščenih obratih za razstavljanje teh vozil. Za učinkovitejšo zagotovitev ustreznih razmer pri doseganju ciljev v sistemu ravnanja z izrabljenimi vozili je bilo potrebno uvesti dajatev na odjavljeno vozilo, ki se sicer uvaža samo za določeno kategorijo vozil.

Novosti, ki jih uvaža nov zakon na področju plačila letne dajatve, so naslednje:

- **plačilo za 50% nižje letne dajatve** se plačuje za največ eno vozilo v lasti ali uporabi enega izmed članov družine, ki ima na istem naslovu stalnega prebivališča prijavljene štiri ali več otrok, starih do 18 let, ne glede na to, če se še naprej šolajo. Navedeno velja tudi za rejniške družine.
- **oprostitve plačila letne dajatve za otroke**, ki potrebujejo posebno nego in varstvo (do 18. leta oz. do 26. leta, če se še šolajo) **ni več mogoče uve-**

ljavljati na podlagi potrdil zdravstvenih zavodov, specialistov, ampak je odslej možna samo na podlagi odločbe CSD o priznanju dodatka za nego otroka;

- **spremenjena** oz. povečana je **moč motorja osebnega vozila**, za katerega se lahko uveljavlja oprostitev (do vključno 150 KW). Pri vozilih, registriranih na invalidske organizacije, je novost, da ni potrebno, da so vozila posebej prirejena za prevoz invalida. Pomembno je le, da ima organizacija potrdilo o statusu invalidske organizacije MDDSZ in da so vozila registrirana na to organizacijo.
- v primeru, da se vozilo registrira za obdobje krajše od enega leta oziroma če se odjavi pred potekom dobe, za katero je bila plačana letna dajatev, se plača oziroma vrne sorazmerni delež letne dajatve tako, da se to **obračuna po dnevih** in ne več po mesecih.

Popolnoma na novo pa je urejeno zgoraj navedeno **plačevanje dajatve za odjavljena vozila**, in sicer za vozila kategorij M1 (osebni avtomobili), N1 (tovorna vozila) in L2e (moped – trikol). Obveznost plačila nastane po preteku enega leta od odjave vozila in nato vsako leto na datum odjave vozila v enkratnem znesku. Dajatev je določena v višini 25 % letne dajatve, ki je določena za tako vozilo brez upoštevanja oprostitev ali znižanj letne dajatve, vendar pa ni nižja od 25 EUR. ●

OBVESTILO

Finančna uprava RS obvešča, da bo zaradi vnosa velikega števila podatkov v bazo sistema urnik poslovanja pisarne v Ilirski Bistrici začasno spremenjen.

V novembru in decembru 2017 bo pisarna poslovala le ob sredah od 7.00 do 12.00 in od 13.00 do 17.00.

V januarju 2018 bo vzpostavljen ustaljeni način poslovanja ob ponedeljkih in sredah.

Hvala za razumevanje!

V mesecu oktobru je EKO sklad objavil nove javne pozive s spodbudami za občane. Pa si jih pogledajmo.

1. Nepovratne finančne spodbude občanom za nove naložbe rabe obnovljivih virov energije in večje energijske učinkovitosti stanovanjskih stavb 54SUB-OB17

Nepovratne finančne spodbude so za izvedbo enega ali več navedenih ukrepov:

- A - vgradnja solarnega ogrevalnega sistema v stanovanjski stavbi,
- B - vgradnja kurilne naprave na lesno biomaso za centralno ogrevanje stanovanjske stavbe,
- C - vgradnja toplotne črpalke za centralno ogrevanje stanovanjske stavbe,
- D - priključitev starejše eno- ali dvostanovanjske stavbe na sistem daljinskega ogrevanja,
- E - vgradnja energijsko učinkovitih lesenih oken v starejši stanovanjski stavbi,
- F - toplotna izolacija fasade starejše eno- ali dvostanovanjske stavbe,
- G - toplotna izolacija strehe ali stropa proti neogrevanemu prostoru v starejši eno- ali dvostanovanjski stavbi,
- H - vgradnja prezračevanja z vračanjem toplote odpadnega zraka v stanovanjski stavbi,
- I - vgradnja plinskega kondenzacijskega kotla za centralno ogrevanje starejše stanovanjske stavbe,
- J - gradnja ali nakup skoraj nič-energijske nove eno- ali dvostanovanjske stavbe,
- K - celovita obnova starejše eno- ali dvostanovanjske stavbe,
- L - nakup stanovanja v novi ali obnovljeni skoraj nič-energijski tri- ali večstanovanjski stavbi. Glede na obsežnost razpisov, bi se omejili le na novosti letošnjega razpisa (od predhodnega), ki so naslednje:

1a Znatno višja nepovratna sredstva za zamenjavo starih kurilnih naprav s toplotno črpalko ali novo kurilno napravo na lesno biomaso:

- **20 %** priznanih stroškov naložbe, vendar ne več kot 2.000 EUR za kurilno napravo na lesno biomaso za centralno ogrevanje stanovanjske stavbe pri prvi vgradnji ogrevalnega sistema v stanovanjski stavbi oziroma če nova kurilna naprava ne bo zamenjala stare kurilne naprave, in sicer na celotnem območju Republike Slovenije;
- **50 %** priznanih stroškov naložbe, vendar ne več kot 4.000 EUR za kurilno napravo na lesno biomaso za centralno ogrevanje stanovanjske stavbe pri zamenjavi stare kurilne naprave z novo kurilno napravo na lesno biomaso na območjih občin, kjer ni sprejet *Odlok o načrtu za kakovost zraka*;
- **60 %** priznanih stroškov naložbe, vendar ne več kot 5.000 EUR za kurilno napravo na lesno biomaso za centralno ogrevanje stanovanjske stavbe pri zamenjavi stare kurilne naprave z novo kurilno napravo na lesno biomaso na območjih občin, ki imajo sprejet *Odlok o načrtu za kakovost zraka*.
- **20 %** priznanih stroškov naložbe, vendar ne več kot:
 - 2.500 EUR za ogrevalno toplotno črpalko tipa voda/voda ali slanica (kot npr. zemlja)/voda,
 - 1.000 EUR za ogrevalno toplotno črpalko tipa zrak/voda pri prvi vgradnji ogrevalnega sistema v stanovanjski stavbi oziroma če toplotna črpalka ne bo zamenjala stare kurilne naprave, in sicer na celotnem območju Republike Slovenije.
- **40 %** priznanih stroškov naložbe, vendar ne več kot:
 - 4.000 EUR za ogrevalno toplotno črpalko tipa voda/voda ali slanica (kot npr. zemlja)/voda,
 - 2.500 EUR za ogrevalno toplotno črpalko tipa zrak/voda pri zamenjavi stare kurilne naprave z novo toplotno črpalko

na območjih občin, kjer ni sprejet *Odlok o načrtu za kakovost zraka*.

- **50 %** priznanih stroškov naložbe, vendar ne več kot:
 - 5.000 EUR za ogrevalno toplotno črpalko tipa voda/voda ali slanica (kot npr. zemlja)/voda,
 - 3.200 EUR za ogrevalno toplotno črpalko tipa zrak/voda pri zamenjavi stare kurilne naprave z novo toplotno črpalko na območjih občin, ki imajo sprejet *Odlok o načrtu za kakovost zraka*.

1b Nepovratna sredstva za ogrevanje na plin v občinah, degradiranih zaradi onesnaženosti zraka

Višina nepovratne finančne spodbude znaša do **50 %** priznanih stroškov naložbe, vendar ne več kot 2.000 EUR na vgrajeno napravo.

Nepovratna finančna spodbuda za naložbo vgradnje plinskega kondenzacijskega kotla za centralno ogrevanje starejše stanovanjske stavbe je lahko dodeljena le na območju občin s sprejetim *Odlokom o načrtu za kakovost zraka*, in sicer zgolj na tistih območjih teh občin, kjer je skladno z občinskim aktom ali lokalnim energetskim konceptom kot prednostni način ogrevanja določena uporaba zemeljskega plina ob hkratni priključitvi na sistem distribucije zemeljskega plina.

1c Pri ukrepih menjave oken, pri izolaciji ovoja in izolaciji strehe oz. stropa proti neogrevanemu podstrešju ni več omejitev glede površine.

Seveda vse namene, pogoje, zahteve in višine spodbud dobite v razpisih, objavljenih na spletnih straneh *EKO sklada* in v svetovalnih pisarnah, kjer vam bomo dali tudi dodatna pojasnila na vsa vaša vprašanja.

2. Nepovratne finančne spodbude občanom za električna vozila JAVNI POZIV 57SUB-EVOB17

Predmet javnega poziva so nepovratne finančne spodbude občanom za naložbe v nakup ali predelavo okolju prijaznejših vozil za cestni promet, ki bodo prvič po proizvodnji ali predelavi registrirana v Republiki Sloveniji, in sicer za naslednje ukrepe:

- nakup novega vozila na električni pogon,
- nakup novega priključnega hibridnega vozila (plug-in) ali novega vozila na električni pogon s podaljševalnikom dosega (range extender),
- predelavo vozila v električno vozilo, tako da bo serijsko vgrajen motor na notranje zgorevanje nadomeščen s pogonskim elektromotorjem.

Nepovratna finančna spodbuda ne sme preseči **50 %** vrednosti priznanih stroškov naložbe.

Tudi tu si bomo pogledali le novosti, ki so sledeče:

2a Nepovratna sredstva tudi za električna motorna kolesa in mopede:

- trikolesna vozila,
- motorna kolesa,
- mopedi, kolesa z motorjem.

Kolesa s pedali z dodatnim pogonom niso predmet nepovratnih finančnih spodbud.

2b Postopkovne spremembe.

Občani bodo vlogo za pridobitev nepovratnih sredstev za električna vozila lahko oddali po izvedbi naložbe. Vlogi mora vlagatelj poleg ostalega zahtevanega v razpisu predložiti tudi račun za nakup vozila, ki je predmet nepovratne finančne spodbude, in dokazilo o plačilu celotnega računa.

Več informacij glede vseh razpisov dobite:

- v vaši svetovalni pisarni (vsak petek, najava na tel. 0571123 ali 057141361) ali po mailu: spe.ilirskabistrica@gmail.com,
- na *Eko skladu*: ekosklad.si, ekosklad@ekosklad.si, (informacije na tel. 01 241 48 20 vsak ponedeljek, sredo in petek med 13.00 in 14.30 ali na brezplačnem telefonu **0801669**).

Svetovalna pisarna ENSVET Ilirska Bistrica
Lucjan Batista,
energetski svetovalec mreže ENSVET

NARAVNO RAZNOLIKA DEŽELA

»Naravno raznolika, kulturno bogata dežela prijaznih ljudi.« To je slogan, ki v novi publikaciji opisuje Občino Ilirska Bistrica.

Nova brošura, ki jo je izdal Turistično informacijski center (TIC) Ilirska Bistrica v sodelovanju z Občino Ilirska Bistrica in Zelenim krasom, podrobno predstavlja bistriško občino kot turistično destinacijo. Publikacija je napisana v slovenskem jeziku in v treh evropskih jezikih – italijanščini, nemščini in angleščini. Namenjena je tako domačim kot tujim gostom, ki želijo raziskati naše znamenitosti in skrite koticke odmaknjene narave. Doslej bistriško področje ni imelo predstavitev vseh pomembnejših poudarkov, zbranih v zgolj eni publikaciji, zato je dosežek vsekakor edinstven.

Nova brošura je namenjena športnikom in rekreativcem, ki lahko uživajo v neokrnjeni naravi ilirskobistriške doline. Kolesarji se lahko zapeljejo po različnih tematskih poteh, bolje pripravljeni »jezdci gorskih koles« pa snežniške gozdove vse bolj prepoznavajo kot turno kolesarsko destinacijo. Pravični ambient gozda pod Snežnikom v svoj objem vabi navdušene pohodnike z vzponom na Snežnik in bližnje hribe. Na svoj račun pa bodo na Črnih njivah prišli tekači, ki se lahko razgibajo na kar šestih progah. V prestolnici, ki so ji ime posodili Iliri, so obiskovalcem na voljo številne zanimivosti – od potoka Sušca in starega mestnega jedra, občinske palače, grajene v beneškem slogu, vse do cerkve sv. Petra in cerkve sv. Jurija, kjer je velik pečat pustil umetnik Tone Kralj. Gričevnata pokrajina, poznana po sadju in brkinski slivovki, predstavlja idealno

destinacijo za pohodništvo in kolesarjenje. Kamnite hiše in vodnjaki so odraz pristne brkinske kulture in ljudskega stavbarstva. Vasica Prem je zavarovana kot kulturni spomenik, kjer na slemenastem robu vse od leta 1213 kraljuje grad Prem, ki priča o strateški pomembnosti teh krajev v preteklosti. Najdaljša presihajoča reka v Sloveniji in jezeri Mola in Klivnik nudijo obilo možnosti za ribolov, foto lov in treking. Podgrajsko podolje je dom škoromato, prvih omenjenih mask na Slovenskem, ki so na ogled v etnološki zbirki v Podgradu, oživijo pa v pustnem času na bistriškem karnevalu *Pust je pršu*. Neokrnjeni snežniški gozdovi so dom treh velikih evropskih zverí – risa, volka in medveda, ki ga lahko organizirano opazujete na Mašunu. Na gradu Kalc je živel in ustvarjal narodni buditelj Miroslav Vilhar, ki je leta 1869 organiziral Tabor za zedinjeno Sloveni-

jo. Prav za temi grajskimi zidovi pa se je Franu Levstiku porodila ideja za povest o Martinu Krpanu. Obiskovalci, željni gastronomskih doživetij, bodo na svoj račun prišli na turističnih kmetijah in v gostiščih, kjer so na voljo domače jedi iz lokalnih sestavin.

Naslovnico brošure zaokrožuje nov logotip z obrisom Snežnika in njegovim značilno pobeljenim vrhom, goro pa obkrožajo mehki barvni žarki, ki predstavljajo raznolikost regije kot zaokrožene celote. Rumena označuje sonce, zelena naravo, modra pa vodne vire, ki jih je v naši občini v izobilju.

Neokrnjena narava in raznolikost površja sta pglavitni danosti bistriške občine, na katerih bo TIC Ilirska Bistrica v prihodnosti gradil svojo razvojno strategijo na področju turizma. ●

STUDENCI IN NJIHOVE ZGODBE

Prijetno sobotno popoldne smo 30. septembra preživeli na gradu Prem, kjer smo se zbrali v sklopu Dnevov evropske kulturne dediščine.

Letošnja tema *Voda – od mita do arhitekture* je k sodelovanju pritegnila *Enoto Pokrajinskega muzeja Koper Ilirska Bistrica* in *Park Škocjanske jame*.

S pomočjo članov Odbora za varstvo kulturne dediščine Biosfernega območja Kras in porečja Reke smo odprli fotografsko-literarno razstavo z naslovom *Pripoved mlinov v objemu reke Reke danes*. Tri najst prostovoljcev je s fotografijami in mislimi o mlinih in vodi pripomoglo k nastanku razstave. V okviru dogajanja so nas nagovorili Mateja Kakež – kustosinja Pokrajinskega muzeja Koper, mag. Vanja Debevec – vodja Službe za raziskovanje in razvoj JZ PŠJ, Darja Kranjc

in Anu Kahuna – predsednica Odbora za varstvo kulturne dediščine BOK in PR, ki je o razstavi zapisala, »da je nastala iz preproste ljubezni do taistega prostora. Iz te pripadnosti želimo, da bodo mlini na Reki in mi skupaj z njimi bolj trmasti od mlinov časa. Od nas – ljudi, ki živimo tukaj, je odvisna usoda naše skupne dediščine. Ohranjajmo jo in premišljujmo o tem, kar nam sporoča, o sožitju človeka z reko Reko nekoč in danes.«.

Dogajanje ob odprtju razstave je z izvirnimi pesmimi o vodi popestrila vokalna skupina *Na horuk*. Po končanem dogajanju na gradu smo se vsi skupaj odpravili

še na drugo stran vasi Prem. Pot nas je zanesla tudi mimo Ljudske šole, v kateri je urejena spominska soba Dragotina Ketteja, ki smo si jo ogledali. Sprehod smo zaključili pri enem od obnovljenih studencov na Premu, in sicer studencu Na Lazah. Nekoč pomemben vir vode na Premu je danes obnovljen in zanimiv za obiskovalce gozda. Poleg njega stoji tudi korito, ki je v preteklih časih služilo za napajanje živine. Pri studencu smo iz ust domačinke slišali zanimive zgodbe, ki so bile za marsikoga nove in še neslišane. Med drugim smo izvedeli, da so nekoč trdili, da je meseca avgusta »voda breja« oziroma da se »voda goni«, saj od nekdaj velja, da se zaradi suše v poletnih mesecih vode ne sme piti brez prekuhanja. Izvedeli smo tudi, da so nekoč otrokom govorili, da je pri studencih »krvavo stegno« in so jih s tem skrivnostnim izrazom, za katerega nihče ni vedel, kaj točno pomeni, velikokrat zavarovali pred nepredvidljivimi nesrečami, ki bi se lahko zgodile med igro pri studencih. ●

Mateja Kakež, PMK

NE POZABIMO, DA JE VODA NENADOMESTLJIVA VREDNOTA IN DOBRINA!

Društvo Univerza za tretje življenjsko obdobje (UTŽO) iz Ilirske Bistrice je v *Dneh evropske kulturne dediščine*, 1. oktobra 2017, v Podtaboru pri Ilirski Bistrici na zaključni prireditvi predstavilo rezultate svojega dela.

Vse navzoče sta pozdravila predsednica UTŽO Nevenka Tomšič in predsednik KS Šembije Anton Šenkinc. V kulturnem programu so sodelovali člani skupine *Spoznavajmo svet in domovino* (Alda Majdevac, Jožica Samsa, Marta Pugelj, Nija Šircelj, Emil Novak, Danica Poročnik), zunanji sodelavci (Neda Trebec, Jana Logar Ženko), popestrile pa so ga pevke PZ Prem ob spremljavi harmonikarja Lojzeta Bajca, tretješolci iz OŠ Toneta Tomšiča Knežak (folklor) in harmonikar Tijan Penko pod vodstvom razredničarke Anice Prosen. Program se je odvijal med predstavitvijo knjižice *Tječe, tječe bistra uoda*. Letošnja tema DEKD je bila namenjena prav vodi pod naslovom *Voda od mita do arhitekture*. Na to temo smo pripravili tudi razstavo posodja in pripomočkov nekdanjih peric ter foto razstavo zanimivejših slik iz publikacije.

Voda je bila in je »vir življenja«! Spremlja nas od rojstva do smrti. Z velikim naporom so ljudje vsak dan hodili k vodnim virom po vodo za vsakdanje potrebe – prehrano, osebno higieno in higieno doma. Nobena kapljica vode ni

bila zavržena. Živino so vodili k oddaljenim kalom. Dež so lovili v vodnjake. Rečice in potoki so poganjali mline in žage; sila pare pa je gnala prve tovarne in lokomotive. Led so prodajali v primorska mesta. Z vodo so gasili apno. Ob vodnih virih in zbiralnikih vode so nastajale tudi kamnoseške mojstrovine (vodnjaki, studenci, korita, ...). Ob njih so se zbirali, pripovedovali zgodbe (o zdravilnosti voda, »krvavem stegnu«, ...) in peli. Ob mlinih in žagah so gradili tudi imenitna bivalna in gospodarska poslopja (Vencinova hiša, Hodnikov mlin, Novakov mlin, ...). Po naših cerkvicah so umetelno izdelani kropilniki in krstilni kamni. Zanimiva so tudi številna perišča po celi občini. Voda pa ni predstavljala le vsakdanje potrebe in skrbi za preživetje. Pastirčki so v domačih potokih lovili rakce. Kjer so lahko zgradili jez, so se naučili prvih plavalnih veščin. Voda je bila navdih našim pesnikom in slikarjem.

Vse to smo zapisali, dokumentirali, fotografirali in o vodi, ki nima barve, vonja niti okusa, natisnili trajni opomnik oz. lično knjižico. Po prijetnem druženju ob

sladkih dobrotah naših članic in vaščank v idiličnem okolju pod taborsko Steno, med drevjem ob šumljanju potočka Curka, smo odšli še na pohod ob potoku Podstenjšek, ki teče v zelenem zavetju bujnega rastja in se odlikuje po številnih brzicah in slapovih, ki padajo čez lehnjakove pregrade. Rajski prizori! ●

Marica Gaberšnik,
koordinatorka projekta

USPEŠEN DOBRODELNI KONCERT »IZ SRCA ZA SRCE«

Tradicionalni koncert, ki je bil letos posvečen *Varstveno-delovnemu centru iz Ilirske Bistrice*, je na prvi oktobrski dan privabil veliko število poslušalcev, ki so do zadnjega kotička napolnili veliko dvorano Doma na Vidmu v Ilirski Bistrici.

Kar 300 ljudi je prisluhnilo ubranim melodijam nastopajočih na 9. večeru zabavne in narodno-zabavne glasbe, ki ga je tudi letos organiziralo *Kulturno društvo Nostalgija*. Zbrana sredstva bodo v Bistriškem VDC-ju, ki že mnoga leta deluje pod vodstvom Sonje Munih, namenili izpopolnjevanju mizarskega programa. Njihovo pohištvo iz odrabljenih palet je namreč med kupci zelo priljubljeno, saj že odpisanim re-

čem vdahne novo življenje in poskrbi za kakovostne končne izdelke, ki so uporabni in lični.

V uvodu prireditve so se občinstvu predstavili varovanci *Varstveno delovnega centra iz Ilirske Bistrice* s pesmijo *Iz srca za srce*, ki so jo zapeli skupaj z njihovimi prijatelji, otroškim pevskim zborom Osnovne šole Dragotina Ketteja in solistom Sandijem Vrhom. Za glasbeno spremljavo sta poskrbela Nina Volk na klavirju in Gregor Volk na violini, dirigentsko palico pa je v rokah vihtela Damjana Kinkela. Skladba *Iz srca za srce*, ki je vodilo omenjene prireditve, je v celoti bistriško avtorsko delo, saj sta za glasbo poskrbela Matjaž Vrh in Damjana Kinkela. Avtor besedila je prav tako Matjaž Vrh, za aranžma pa sta zaslužni Damjana Kinkela in Nina Volk.

V dve uri in pol dolgem programu so se na odru zvrstili naslednji glasbeni izvajalci: Kerglci izpod Ahca, Lojze Bajc s prijatelji, Tone Škrli in Romantiki, Trio Frank, Utrip, Turn on Irish, Malibu, Jože Škrli, Lisjaki, Ku adn, Druga varianta, Ansambel Nika Polesa, Vatrene dečki in Akordi. Program so s hudomušnimi vložki povezovali nadarjena mlada napovedovalka Kaeli Poljšak in uveljavljen voditeljski par Jride Mršnik Poljšak in Igor Štemberger. ●

Pesem je živa stvar. Ko se rodi, se razvija, raste, živi, a za razliko od tebe in mene nikoli ne umre. No ...

Bilo je lansko poletje. Po uspešno zaključeni dolgoletni karieri v še danes živem Javorju kakor tudi po poznejšem še bolj uspešnem nekajletnem upravljanju sončnega sistema sem končno le dobil novo perspektivno in odgovorno zaposlitev v VDC Ilirska Bistrica. Slučaj pa je takrat nanese, da je ga. Sonja Munih kot vodja enote izrazila željo, da »bi pa kak komad tudi za njih napisal – še posebej za Sandija, ki rad in lepo poje«. Seveda mi je stvar takoj postala zanimiva in nov izziv. Kako tudi ne, če pa je pisanje ena redkih stvari v mojem življenju, ki mi gre še vedno kar dobro od rok. Pa še fizično to ni naporno delo in se na primer s kakšnim sekanjem drvi ali kopanjem jarkov sploh ne more primerjati. To je bolj umsko delo, stvar trenutnega navdiha in razpoloženja. Tako se je rodila *Ona* v času beguncev, črncev, istospolnih porok in verskih delitev – zelo zanimiva in poučna pesem. Nastajala je skupaj z melodijo, a ker sem si jo predstavljal s klavirjem, sem takoj skočil do dolgoletne sošolke Damjane Kinkela (dekliško Skok) in ji ob šilcu ali dveh domačega na svežem kmečkem zraku zadevo predstavil oziroma zapel »v živo«. Verjamem, da so tisti večer v Podbežah vse breje kože in jagenjčki po ogradah potihnili in prisluhnili, kajti domača žganjica je vedno boljša od vsake glasbene akademije – vsaj kar se tiče posluha oz. ubranega glasu. ☺ Seveda se je potem prijazna »tršica« Damjana še malo v tišini potrudila in stvar dodelala ter kar je najbolj pomembno – izdelek spravila v note. Pesem je potem obležala v predalu in čakala na svoj trenutek.

Hmmm! Pršu je potem hmal še Pust 2017, a nisl biu takrat na Placi taku ku večina Bistrčanu, temveč sn biu sz Horijci u Nimisu u Italiji u pustni povorki. Klaudij, nš znan računalničar sz bistrške gimnazije, je slučajnu tokrat tm

nabijou bas bubn zdravn mjene povečini u polko in glih ku je bla pauza, sm mu omenu, de rabm kšno fanj nadarjeno mlado pianistko, de mi en odličn nov komad zašpila na koncerti jes'jni na Vidmu. »Pejd *no do Nine Vouk in jo uprašej. Uona je odlična! Uči tut u glasbeni šuli mularijo na klavir,*« mi je takrat predlagal in bog mu tisočkrat povrni za te preroške, pametne in res zelo bistre besede že na tem ali pa morda šele na onem svetu. Nina je bila takoj ZA, kar je v mojem vesolju žal precejšnja redkost. Poleg tega pa je bil doma tudi njen brat Gregor in je z navdušenjem pozdravil mojo novo idejo, da ga v premierno izvedbo komada vključim skupaj z njegovo violino. Nina je krasno dopolnila še aranžma in takrat ko je stvar narejena »u nulo« – vsaj po mojih normah, tudi jaz običajno končno neham biti težak in sitnež! Manjkala je samo še finesa – češnja na torti. Ja, ja ... Tudi otroci bodo peli. V teh modernih časih so baje vsi po vrsti (po modrih besedah moje babice) »razbrzdani in dŏwji, zatu ki imajo vsega pune riti«, ma tako žal je, kaj si čmo pomagat, napredek pač. Ma za par minut na odru stat, se jih pa le da ukrotit. Kakorkoli, dečica nedolžna in mlada za vrhunec gala predstave, pa še pol dvorane bo staršev, dedkov in babic z mokrimi robčki. Res top zamisel! Pa smo še malo vadili in pilili skupaj kot Dunajski dečki in tudi solo na moji novi državni firmi. Gregor je sicer rekel, naj se ne sekiram preveč, ker je pesem živa stvar in se bo še razvijala ter zorela skozi leta, a jaz sem si želel, da že na začetku izpade super! Ob taki mladi uigrani ekipi tudi ne more biti dosti drugače. Sem se počutil skoraj kot kapetan Dragić ob Dončiću. ☺ Upam da ste uživali v muziki in koncertu skoraj tako, kot sem jaz užival ob pisanju tega hudomušnega članka v meni lastnem slogu, katerega mi običaj-

no nihče ne zameri. Če pa ste slučajno zamudili pestro dogajanje na koncertu, ga bo gotovo Miloš vsaj dvakrat ali trikrat zavrtel na TV Galeji. Hmm! Morda pa ta **pesem** s časom postane **himna slovenskih srčnih kirurgov**! Kdo bi vedel? ☺ Za prihodnje dobrodne koncerte imam lepo zamisel, da bi se vsako leto napravilo kaj novega in izvirnega, da bi v vsej tej neskončni poplavi odtujenosti ljudje vsaj za 3 minute spet postali eno. No, pustite se presenetiti! ●

M. V.

IZ SRCA ZA SRCE

(M. Vrh, D. Kinkela / M. Vrh / D. Kinkela, N. Volk)

*Pod enim soncem smo rojeni
prav vsi ljudje sveta,
eno željo, ene sanje
prav vsak od nas ima.
Da bili bi srečni, zdravi
med prijatelji doma,
da bi skupaj praznovali
in zapeli iz srca.*

REFREN

Iz srca za srce
*si podajmo zdaj roke,
naj ta pesem združi nas,
ki smo tukaj zbrali se.*
Iz srca za srce
*si podajmo zdaj roke
in zapojmo na ves glas,
saj lepo nam z vami je.*

(DECA)

*Pod isto zvezdo smo rojeni
prav vsi ljudje sveta,
eno željo, ene sanje prav vsak od
nas ima.
Da bili bi srečni, zdravi
mnoga leta še naprej,
da bi peli in plesali
v tej mladosti prek vseh mej.*

18. SREČANJE LJUBITELJEV MOTOCIKLOV NA BISTRIŠKEM

Prvi konec tedna v septembru je že tradicionalno rezerviran za Motozbor v Vrbici, ki ga vsako leta organizira domači klub Feistritz Bikers Bunch. Kljub muhastemu vremenu so bistriški motoristi poskrbeli za nepozabno zabavo in veselo druženje.

motorjev se je nato vila do Zarečice, od koder je kolona motornih vozil ubrala pot nazaj proti mestu. Skupino motoristov so navdušeno spremljali gledalci ob trasi. Dogovorjeni postanek v Ilirski Bistrici so imeli na parkirišču ob *Parku Seventeen*, kjer so si pogasili žejo, nato pa je sledil povrtek v Vrbico. Ko so parkirali svoje dvo-kolesnike, so si udeleženci vzeli čas za druženje in pogovor o preteklih motorističnih dosežkih in izletih. Za uvod v

Prvi
bikerji
so na pri-
zorišče prispeli

že v petek zvečer, da bi uživali v družbi prijateljev, ob kozarcu piva in dobri glasbi, za katero so poskrbeli *Kriza-n-tma*, *Trokaderos* in *Gringoti*.

Največ gostov in obiskovalcev pa je že tradicionalno pritegnil sobotni program, ki ga je malo okrnilo slabo vreme, saj je predvidene popoldanske igre odplaknila dežna ploha. Pred predvideno krožno vožnjo se je vreme vendarle zjasnilo in na prizorišče privabilo številne motoriste in motoristke, ki so že težko pričakovali letošnjo panoramsko vožnjo, ki je bila nekoliko krajša kot druga leta. Pot jih je vodila od Vrbice do krožnega križišča pri Spetiču, kjer so zavili proti Kosezam. Karavana

glasbeno dogajanje večera so poskrbeli *Kvatorriti*, ki so ogreli občinstvo za dve hrvaški zvezdniški skupini. Reška rock atrakcija *Let 3* je očarala vse prisotne, saj sta Damir Martinović Mrle in Zoran Prodanović Prlja pokazala, da sta resnično edinstvena umetnika in mojstra odrske predstave. Po »reškem performansu« pa so se na oder zavihteli legendarni punk rockerji *Psihomodo Pop*, ki so s svojimi hiti, kot so: *Frida*, *Ja volim samo sebe*, *Ramona* in *Nema nje* občinstvo pripeljali do vrhunca. Glasbeni repertoar večera se je zaključil s skupino *Wormup Bones*. Kot se za vsako moto srečanje spodobi, so na svoj račun prišli tudi radovedni gledalci, ki so opazovali umetniške predstave ob drogu.

Nedeljsko jutro je predramilo najbolj vzdržljive motoriste, ki so se po okrepčilni domači juhi in pospravljanju šotorov odpeljali domov z obljubo, da se drugo leto znova srečajo na Bistriškem.

GASILCI MERILI MOČI V ILIRSKI BISTRICI

Že četrto leto zapored je *Gasilska zveza Ilirska Bistrica* organizirala gasilsko športno tekmovanje *Fire Combat Ilirska Bistrica 2017*, ki je potekalo v športnem parku Nade Žagar. Na tekmovanju so se pomerili najboljše pripravljene operativni gasilci iz Slovenije in Hrvaške. Tekmovanje je znano kot eno izmed bolj psiho-fizično napornih, saj morata tekmovalca, ki sta v popolni gasilski opremljeni, z izolirnim dihalnim aparatom, ki skupaj tehta okoli 30 kg, premagati poligon, sestavljen iz različnih ovir, pri tem pa vsi stremijo k čim boljšemu času. Tekmovalci morajo pokazati veliko gasilskega kot tudi tehničnega znanja, saj se morajo z vrhno tehniko spustiti s 6 metrov visokega stolpa, prenesti lutko, ki ima 75 kg mrtve teže in povleči B cevovod, ki tehta okoli 350 kilogramov.

Sobotno sončno a precej mrzlo jutro je najprej prebudilo otroke, ki so se v jutranjem delu pomerili na otroškem *Fire Combatu 2017*, ki smo ga izvedli drugič. Otroci so kot pravi gasilci premagovali poligon, ki je bil sestavljen iz različnih ovir: preskakovanja ovire, premagovanja rova in vleke gume. Kot pravi vojaki so morali premagati oviro, sestavljeno iz gum. Pokazati so morali tudi veliko moči, saj so kot veliki kolegi tudi oni morali povleči cevovod in zbiti tarčo. Otroci so se preizkusili v štirih različnih kategorijah, in sicer mlajši pionirji, starejši pionirji, mladinci in pripravniki. Seveda je bila težavnost vaje prilagojena različni kategoriji gasilcev. Tekmovanja se je udeležilo kar 49 ekip iz *GZ Ilirska Bistrica* in *Obalno-kraške gasilske zveze*. Od tega je bilo 35 domačih ekip iz *GZ Ilirska Bistrica*, 5 ekip iz *GZ Piran* (PGD Nova vas), 5 ekip iz *GZ Postojna* (PGD Šmihel-Landol), 4 ekipe iz *OGZ*

Koper (PGD Babiči in PGD Hrvatini). Kljub nekoliko mrzlem jutru, a ob zelo bučnem navijanju, so otroci dosegali odlične rezultate in tako dokazali, da so tako z znanjem kot tudi s pripravljenostjo takoj za odraslimi kolegi, ki so se preizkusili za njimi.

Med odraslimi gasilci se je pomerilo 22 ekip iz Slovenije in Hrvaške v kategorijah: člani do 30 let, člani nad 30 let, mešani pari in ženski pari. V kategoriji do 30 let je tretje mesto dosegla ekipa *KK team* v sestavi Jaka Fidel iz PGD Knežak in Izidor Koren iz PGD Kobarid. Druga je bila ekipa *Hoji in Žaži* v sestavi Matej Kocjančič in Anže Kobola iz PGD Škala vas. Najboljši čas proge, in sicer pod dvema minutama, pa sta dosegla Damjan Selinšek in Klemen Leskover iz PGD Videž. V kategoriji nad 30 let se je preizkusila ekipa PGD Videž 2 v sestavi Damjan Selinšek in Boštjan Vehovar. Druga najštevilčnejša kategorija so bili

mešani pari, v kateri se je pomerilo 7 parov. Tretje mesto sta dosegla Andreja Slavec in Jaka Fidel iz PGD Knežak. Druga sta bila Katarina Vehovar in Boštjan Vehovar iz PGD Vide. Najhitrejša med mešanimi pari pa sta bila Tanja Kužnik iz PGD Dobrnjič in Andrej Molek iz PGD Žužemberk. Med nežnejšim spolom sta se pomerili dve ekipi. Drugo mesto je osvojila ekipa *Primorska naveza* v sestavi Špela Bele in Petra Jaksetič, boljši čas pa sta dosegli *Smrketi* v sestavi Mateja Filipič in Ana Marija Filipič iz PGD Žužemberk.

Kot lansko leto so organizatorji na koncu pripravili še nastop *Četverec brez krmarja* in na hudomušen način pokazali pravo timsko delo. Na progo se je podala četverica – Erik Rutar in Barbara Štemberger iz PGD Vrbovo ter Andreja Slavec in Jaka Fidel iz PGD Knežak. Po koncu nastopa so priznali, da jim prenos pravega ponesrečenja, ki je bil še nekoliko lažji od lutke, ni predstavljal posebnih težav, vleka B cevovoda pa je bila v primerjavi s pravim tekmovanjem gladka, saj je bil prenos cevi za štiri pripravljene gasilce mačji kašelj.

Kljub merjenju časa in štetju kazenskih sekund so bili na koncu zmagovalci vsi, ki so kakorkoli pomagali in prispevali svoj čas za izvedbo tekmovanja. Organizatorji bi se radi zahvalili vsem prostovoljcem, ki so sodelovali pri izvedbi tekmovanja, Občini Ilirska Bistrica, vsem sponzorjem in donatorjem, različnim službam, ki so na prireditvi skrbale za varnost udeležencev in gledalcev, gledalcem za bučno podporo in tekmovalcem, ki so se udeležili tekmovanja ter pokazali svoje znanje in spretnosti. ●

Petra Jaksetič

DRŽAVNO TEKMOVANJE V GASILSKI ORIENTACIJI

V soboto 16. septembra smo se člani PGD Podgora-Podgraje kar z dvema ekipama udeležili Državnega tekmovanja v gasilski orientaciji, ki je potekalo v Gorici pri Slivnici v občini Šentjur. Tekmovanja na Štajerskem se je udeležilo 184 trojk, ki so zastopale kategorije gasilcev pionirjev, pionirk, mladincev, mladink, pripravnikov in pripravnic.

Naše društvo so zastopale pionirke Vana Uljan, Laura Rutar in Monika Ličan ter pripravnice Nastja Grlj, Sabina Grlj in Rozi Prosen. Proga je bila precej zahtevna, saj je dekleta spremljalo veliko število strmih klancev in dodobra razmočen teren. Vsaj dež pa nam je v času tekmovanja prizanesel in počakal

do konca razglasitve rezultatov. Pionirke in pripravnice so zasedle 20. mesto v svojih kategorijah, kar je izjemen uspeh, glede na to, da so se dekleta prvič udeležila državnega prvenstva. Gasilsko zvezo Ilirska Bistrica pa je zastopala tudi ekipa pionirjev iz Podgrada, ki so zasedli 26. mesto v svoji kategoriji.

Vsem trem ekipam iz srca čestitamo, saj so se res izkazali na težkem terenu in v težkih pogojih ter tako dokazali, da sodijo v sam državni vrh! ●

Petra Jaksetič

POSTAVITEV OGN POSTAJE V KNEŽAKU

V mesecu avgustu smo postavili OGN anteno v Knežaku. Antena – postaja je del širšega sistema OGN (ang. Open glider network), s katerim skušamo v okviru jadralne komisije pri LZS pokriti celo Slovenijo. Oznaka naše postaje je LJKN. Sistem OGN služi za spremljanje

jadralskih in drugih letal, ki so opremljena z napravo FLARM (<http://flarm.com/>). Naprava oddaja in sprejema radijske signale in določa pozicijo letala z GPS. Sistem je odprt, kot pove že njegov naziv. Letala lahko spremljamo vsi na pametnem telefonu, tablici,

... s pomočjo aplikacije OGN viewer (<http://ogn-viewer.soft112.com/>).

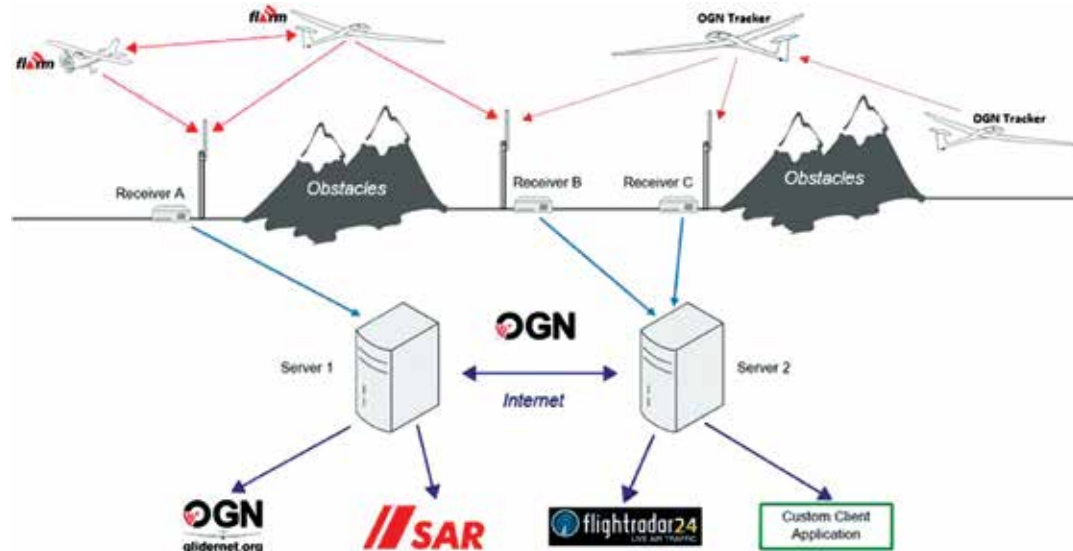
Nekaj o aktivnostih našega društva lahko spremljate na facebooku:

<https://www.facebook.com/ALDSneznik/>

Ob tej priložnosti se iskreno zahvaljujemo našemu prijatelju in radioamaterju **Eriku Delostu** iz Knežaka za pomoč in postavitve antene. ●

Matjaž Novak,
ALD Snežnik

Shema delovanja sistema OGN:

MLADI SLIKARJI NA SVIŠČAKIH

Sredi oktobra je na Sviščakah potekalo že 27. srečanje mladih likovnikov – ex tempore *Snežnik 2017*. Tokratnega srečanja se je udeležilo 25 likovno nadarjenih učencev iz osmih osnovnih šol iz Občin Pivka, Postojna in Ilirska Bistrica.

Likovno delo ob spremljavi šolskih likovnih mentorjev vedno poteka na širšem območju Snežnika. Potem ko so na zadnjem ex tempore mladi slikarji ustvarjali na Mašunu, so se letos odpravili na delo v osrčje snežniških gozdov na Sviščake. Neokrnjena narava snežniških gozdov je v čudovitem jesenskem vremenu dala navdih za likovna dela

petindvajsetim učencem. Udeleženci so prišli s svojimi mentorji iz osmih osnovnih šol, in sicer iz obeh osnovnih šol v Ilirski Bistrici, iz Pivke, Podgrada, Jelšan, Kuteževega, Pregarij in Postojne. Glavni namen srečanja je bil druženje mladih likovnikov in ustvarjanje v naravnem okolju. Slikarska tehnika in motiv sta prepuščena učencem oziroma njihovim

mentorjem. Tehnike, ki so jih uporabili učenci, so bile zelo različne – od svinčnika, oglja, voščenke vse do tempere. Srečanje ni bilo tekmovalnega značaja, zato so udeleženci prejeli le spominska priznanja. Ob zaključku srečanja so bila vsa nastala dela na ogled na priložnostni razstavi v Planinskem domu na Sviščakah, od koder se bodo stvaritve mladih umetnikov selile po sodelujočih šolah.

Organizatorja ex tempore *Snežnik 2017* sta bila *Območna izpostava Javnega sklada Republike Slovenije*, za kulturne dejavnosti Ilirska Bistrica in bistriško *Planinsko društvo Snežnik*. ●

Organizatorji

PESTRA FOTOGRAFSKA JESEN

V *Foto klubu Sušec* so po kratkem poletnem oddihu v jesen zakorakali s polno paro. Mesec september so posvetili mednarodnemu sodelovanju s prijateljskimi fotografskimi klubi in društvi z Reke na Hrvaškem.

V začetku septembra so v klubskem razstavišču v baru Pumpa v Knežaku gostili razstavo fotografij članov *Foto kluba Color* z Reke. Na razstavljenih fotografijah, naslovljenih *Kvarner va slike*, so fotografski kolegi s Hrvaške predstavili lepote Kvarnerja.

Kot je ob odprtju razstave povedal predsednik *Foto kluba Color* z Reke **Edvard Primožič**, je ta razstava rezultat prijateljskih vezi, ki so se stkale med člani obeh klubov, ki večkrat sodelujejo na raznih fotografskih natečajih, ki jih prirejata oba kluba. »Upam, da bomo to

mednarodno sodelovanje še nadaljevali in nadgrajevali. Želim si, da bi vsako leto v tem času gostovali v Pumpi baru z našo razstavo,« je zadovoljno sklenil Primožič.

Odprtje razstave je popestrila vokalna skupina *Pasarela*. Dva člana bistriškega foto kluba pa sta s svojima razstavama, ki sta bili pred časom na ogled tudi v baru Pumpa, gostovala na Reki. **Andrej Udovič** je v prostorih Slovenskega doma KPD Bazovica na Reki na ogled postavil svoje *Asociacije*, **Branko Česnik** pa je v galeriji reškega foto kluba

Color predstavil v fotografski objektiv ujetu lepoto *Ob reki Pivki*. Fotografsko pester september so člani *Foto kluba Sušec* zaključili z razstavo **Sonje Prosen**, ki je svoje mične *Cvetlične gospodične* razstavila v razstavnem prostoru Občine Divača. ●

S. S.

Z AKCIJO »POGOVORI SE Z MENOJ« SO DIJAKI OBELEŽILI EVROPSKI DAN JEZIKOV

Dijaki Šolskega centra Postojna in Gimnazije Ilirska Bistrica so se 26. septembra dejavno pridružili akciji *Pogovori se z menoj* in tako obeležili Evropski dan jezikov.

Zelo opazni v rumenih majicah so odšli na ulice Postojne in Ilirske Bistrice in se v različnih jezikih pogovarjali z mimoidočimi. Posneli so kratke videoposnetke, ki so jih objavili na facebooku in s katerimi bodo sodelovali pri svetovnem rekordu ob dnevu jezikov.

Namen pogovorov je bil ozaveščati občane o jezikih, ki se uporabljajo v Evropi, spodbuditi kulturno in jezikovno raznolikost ter učenje jezikov skozi vse življenje. Tako so dijaki na pošti v angleščini kupili križanke in pozdravili v

različnih jezikih v tajništvu Višje šole; se sprehodili po ulicah in nagovarjali mimoidoče v italijanščini, francoščini, nemščini, španščini in angleščini. V primeru nepoznavanja jezikov so jih kaj novega in zabavnega naučili, pa tudi dijaki so osvojili nekaj novih besed in fraz.

Na obeh šolah so izvajali aktivne jezikovne odmore, ko so dijaki z več znanja v tujih jezikih na sovrstnike prenašali svoje znanje.

Tako sta omenjeni šoli s pomočjo *Informacijske točke Europe Direct Primor-*

ske-notranjske regije obeležili glavne cilje Evropskega dneva jezikov, ki so: opozarjati javnost na pomen jezikovnega izobraževanja in medkulturnega razumevanja; zavzemati se za bogato jezikovno in kulturno raznolikost v Evropi in spodbujati vseživljenjsko učenje jezikov v šoli in izven nje za potrebe študija, poklicnega dela, mobilnosti ali le za zabavo in druženje. ●

*Informacijska točka Europe Direct
Primorsko-notranjske regije*

»ZDRAV DUH V ZDRAVEM TELESU!«

»Naš fitness je namenjen tako mlajšim kot starejšim uporabnikom. Nekateri ocenjujejo, da se lahko začne s trinajstimi leti, sam pa menim, da prej kot začneš, boljše je,« je ciljno skupino nove športne pridobitve na Bistriškem ocenil eden od lastnikov Fitness Cluba Ilirska Bistrica Aleks Iskra.

Aleks Iskra iz Vrbovega, Sebastijan Bubnič s Pregarij in Bistričan Uroš Gregorčič so svoje sanje uresničili na najlepši možen način in na Bazoviški ulici odprli prostoren center za rekreacijo, ki uporabnikom ponuja pester nabor rekvizitov za vadbo. »Imamo nekaj novih naprav. Menim, da bomo zelo uspešni, saj imamo napravo za skupinsko vadbo, ki je prva tovrstna naprava v Sloveniji. Na njej lahko telovadi do 12 oseb istočasno in verjamem, da bo zanimiva za naše uporabnike, saj je resnično nekaj novega in nekaj posebnega,« je prednost novo odprtega fitnesa označil Iskra.

Posebnost Fitness Cluba Ilirska Bistrica je, da je odprt vse dni v tednu – tudi ob nedeljah in praznikih od 6. do 22. ure,

saj nima zaposlenih. Vsaka stranka prevzame svoj ključek v Parku Seventeen in pride ter gre, ko želi. Za varnost prostorov pa skrbi video nadzor. Ponujajo dnevne, mesečne, trimesečne in letne karte, člani Kluba študentov Ilirska Bistrica in člani Košarkarskega kluba Plama-Pur pa so upravičeni do popustov.

Slavnostna otvoritev Fitness Cluba Ilirska Bistrica je v petek, 13. oktobra, privabila številne športnike in rekreativce, ki so si z veseljem ogledali najnovejšo ponudbo naprav za vadbo. Zbrane je nagovoril predsednik KK Plama-Pur Tomaž Slavec, ki je poudaril pomembnost modernih naprav za vadbo pri doseganju vrhunske forme. Vodja fitnes centra Aleks Iskra pa je v svojem govoru izpostavil dejstvo, da je pregovor: »Zdrav duh v zdravem telesu!« vodilo, ki tako starejše kot mlajše spodbuja h kvalitetnejšemu in bolj zdravemu načinu življenja in k redni telesni aktivnosti. Obiskovalci so z veseljem preizkusili številne naprave in sklenili, da bo odslej vadba postala njihov zvesti spremljevalec pri izboljšanju kvalitete življenja. ●

NAPREDNO V TURIZMU: KREATIVNA PRENOVA GOSTINSKEGA LOKALA

V času globalizacije in tehnoloških sprememb se vprašamo, kaj lahko mestu/občini zagotovijo dolgoročni razvoj, pozitiven vpliv na lokalnega ponudnika in skupnost, turistična razpoznavnost in posledično razvoj ostalih panog. Razvoj turističnih produktov in storitev z visoko dodano vrednostjo zahteva multidisciplinaren tim od arhitekta, izvajalca/obrnika, naročnika, turističnega delavca do skupnosti, ki prepozna kvaliteto projekta in njegovo vrednost. Le z medsebojnim posluhom do vseh udeleženih akterjev in s skupnim ciljem o trajnostnem razvoju z izkoristkom

raznovrstne palete potencialov se oblikujejo celovite rešitve za prihodnost in možnost boljšega ekonomskega trženja investicije.

Novi trendi v turistični industriji zahtevajo kvalitetno nadgraditev prostora, ponudbe in storitve. Ponovno atraktivnost prostoru z možnostjo bogatejše turistične ponudbe je v gostinski lokal *Erna* v Račicah vdahnila lokalna arhitektka Helena Kalčič.

Vrednost ambience je v njegovem življajskem razkošju, ki obiskovalca ne pusti ravnodušnega. Kombinacija sodobnega in tradicionalnega daje vtis

urbane domačnosti. Kompleksnost arhitekturne intervencije se odraža v premišljenem spajanju dveh prostorov in v kombinaciji različnih materialov in vzorcev, ki plemenitijo notranjost. Baza zasnove je talna *preproga* iz španske dekorativne keramike, ki se vije od vhoda in gosta usmeri do obedovalnega dela s kaminom. Vzorec se ponovi tudi ob šanku, ki ga uokviruje in centralizira. Toplino

keramike dodatno okrepijo opečni zidovi in strop, ki soustvarjajo kotičke intimnosti in preusmerjajo poglede. Vnos elementov, ki konkurirajo vintage detaljom in jih povzdignejo na novo raven, so črne minimalistične svetilke in mogočni železni paneli, ki s svojo surovostjo materiala vnašajo potrebno dinamiko v prostor. Izčiščene bele stene in pohištvo minimalističnega dizajna z akcentiranimi rdečimi dodatki poskrbijo za barvno usklajenost in zaokrožijo celotno vzdušje v prostoru. ●

DOMUS DESIGN,
Helena Kalčič, univ. dipl. inž. arh.

DAN ODPRTIH VRAT DRUŠTVA POT

Društvo za pomoč zasvojenim od nedovoljenih drog in njihovim bližnjim POT Ilirska Bistrica je nevladna in neprofitna organizacija, ki kot samostojno društvo deluje od leta 2003. Delujejo kot nizkopražni program, kar pomeni, da abstinenca ni pogoj za sprejem uporabnikov v njihov Dnevni center, ki je odprt vsak dan v tednu od 7. do 15. ure. V njihovih prostorih na Levstikovi 3 sta nam delovanje društva predstavila predsednica Društva Pot Nives Kmetec in strokovni vodja programa Roman Brozina.

Kako deluje društvo Pot?

Roman: Namen programa je zmanjševanje škode (»harm reduction«), podpora in pomoč pri urejanju zdravstvenih, socialnih in ekonomskih stisk osebam, ki imajo težave zaradi uživanja nedovoljenih drog in njihovim bližnjim. Temeljno spoznanje koncepta zmanjševanja škode je dejstvo, da so droge z nami in da tega ne moremo spremeniti. Pojem nizkega praga definira večjo dostopnost programov pomoči in prenehanje pogojevanja pomoči z zahtevo po abstinenci. Nekateri uporabniki drog ne zmorejo ali ne želijo prenehati z uporabo drog, zato abstinenca ni edini cilj pomoči uporabnikom. S programom želimo seznaniti in vanj vključiti čim več ljudi, ki potrebujejo to pomoč in podporo.

Cilj programa je pomagati človeku v psihosocialnih in zdravstvenih težavah, ki jih trenutno ni mogoče rešiti, da ohrani človeško dostojanstvo. V takšni situaciji je potrebno sprejeti zasvojenca takšnega, kakršen je. Storitve, ki jih izvajamo v okviru programa, odvisnikom pomagajo, da se »prebijejo« skozi dan in se izognejo nadaljnjim poslabšanjem. Zanje je značilno, da zahtevajo malo motivacije, mi pa jim nudimo osnovno pomoč: zavetišče, hrano in možnost, da skrbijo za osebno higieno.

Nives: Lahko se pohvalimo, da v naši občini nimamo umrljivosti, da nimamo AIDS-a in tudi hepatitis je skoraj na ničli. Hepatitis uporabnikov, za katere

vemo, pa je v tej fazi, da ni prenosljiv oz. ni kužen za druge.

Roman: V Društvu Pot jim pomagamo tudi na področju sociale. V večini imajo uporabniki dokončano osnovno šolo, poklicno šolo oz. so prekinili izobraževanje, tako da ne vedo najbolje, kje vse bi lahko uveljavljali svoje pravice. Napotimo jih na Zavod za zaposlovanje, na Center za socialno delo in jim povemo, kje se lahko zavarujejo kot občani (na Upravno enoto Ilirska Bistrica, Občino Ilirska Bistrica), saj jih veliko nima urejenega zavarovanja.

Naše društvo omogoča opravljanje družbeno koristnega dela tistim, ki so obsojeni za lažja kazniva dejanja. Namesto odhoda v zapor udeleženci opravijo določeno število ur dela pri nas. Njihova naloga je, da sodelujejo na skupinskih pogovorih, čistilnih akcijah, pri pisarniških delih in da pomagajo pri pospravljanju prostorov.

Kako v vašem društvu dejansko pomagata odvisnikom?

Roman: Pri našem delu je zelo pomembno, da se vzpostavi kontakt, ki temelji na zaupanju, kar pomeni, da se o uporabnikih zunaj naših prostorov ne govori. Če bi govorili o njih poimensko, bi izgubili njihovo zaupanje. Če pa izgubijo zaupanje v nas, bodo igle kupovali drugod, si jih izmenjevali med seboj in jih puščali na javnih površinah, kjer lahko kdorkoli pride v stik z njimi. Z našim načinom dela pa dobimo povratno informacijo

o uporabnikih, saj se uporabljene igle vrnejo nazaj k nam in so varno uničene.

Nives: Smo v samem vrhu državnega povprečja glede vračanja uporabljenih igel, saj jih dobimo nazaj med 60- in 70 odstotki. Kako smo jih pripravili do tega, da igle pridno vračajo? Takrat smo dobili več sredstev od države in smo se dogovorili, da si lahko tisti, ki prinese nazaj večjo količino igel, v sosednji trgovini kupi, kar potrebuje – razen cigaret in alkohola. Pridno so začeli prinašati igre in enkrat na mesec so si lahko v trgovini izbrali za 20 eur priboljškov. Potem so se dotacije zmanjšale in denarja ni bilo več, a navada vračila igel je ostala.

Kdo prihaja k vam?

Roman: Naš program obiskuje okrog 70 ljudi. Med njimi je nekaj uporabnikov, ki se oglasijo vsakodnevno in se tukaj zadržujejo več ur. Imamo pa tudi take, ki nas obiščejo bolj redko (dvakrat ali trikrat tedensko). Nekateri se oglasijo še redkeje, pridejo po material, spijejo kavo in se malo pogovorijo z nami.

Naši uporabniki so starejša populacija. Mlajših od 25 let v naših prostorih ne srečate, čeprav dobro vemo, da je droga na voljo tudi mladim. Zanimivo pa je, da se mlajša generacija ne druži s starejšo generacijo. Naš najmlajši uporabnik je star 25 let, najstarejši pa 59 let. Med njimi pa je več moških kot žensk.

V društvo prihajajo tudi starši in svojci uporabnikov. Nekateri starši prihajajo dokaj redno, drugi pa le takrat, ko nuj-

no potrebujejo našo pomoč za svojega otroka.

Nives: Prostori društva so edini kraj, kjer niso stigmatizirani in kjer so sprejeti takšni, kakršni so. To je vodilo našega centra! Zadeti, umazani, lačni, žejni – takšni, kakršni so, so dobrodošli! Mi v društvu ne vpletamo čustev. Doma so pa vedno prisotna čustva. Joj, kaj bo, če se bo zgodilo to ...? Zelo pomembno je, da se lahko nekam zatečejo. Starši jih vržejo iz stanovanja, zato morajo nekje jesti, se stuširati, imeti zagotovljene osnovne stvari.

Katere droge so najbolj v uporabi?

Roman: Heroin je zadnja leta v upadanju zaradi slabe kvalitete, čeprav se ga je do sedaj največ uporabljalo. Povečuje pa se poraba kokaina. Odvisniki so še na metadonu in konoplji. Skrb vzbujajoče pa so nove sintetične droge, ki so izdelane v laboratorijih, ki si ne zaslužijo tega imena. Njihovi učinki so neznanka, pri zdravnikih pa vzbujajo strah zaradi nepoznavanja njihovih sestavin. Med mladimi je še vedno popularen ecstasy, zelo veliko pa je tudi tabletomanov. Najcenejša je marihuana, največ pa je treba odšteti za kokain.

Tisti, ki enkrat ali dvakrat poskusi drogo, ni zasvojen človek. Zasvojenci so tisti, ki zlorablajo drogo vsak dan.

Kakšni so prvi znaki zasvojenosti oz. kako mati opazi, da se nekaj dogaja z njenim otrokom?

Nives: Očitni znaki, da je z otrokom nekaj narobe so: slabši uspeh v šoli, otrok

prične lagati, slaba komunikacija z učitelji, razširjene zenice, tresoč se roke, živčnost, izostanek od pouka, večja poraba denarja in kraja stvari. Preden si starši priznajo, da je nekaj narobe, mine kar nekaj časa. Lahko mine tudi leto dni ali več, preden ti pride na misel, da se lahko dogaja kaj takega.

Nives: Zasvojenost je psihična in fizična. Najprej se zasvoji psiha. Receptorji ne odvajajo več hormonov v telesu, ki povzročajo občutek sreče. Takrat potrebuješ nadomestilo.

Roman: V nekaj mesecih postaneš zasvojen z vsako stvarjo, tudi z marihuano, če jo uživaš redno in daljši čas.

Kdaj se uporabnik zave, da je odvisen?

Nives: Zavejo se, da so odvisni, a prepozno. Ko nastanejo problemi z okolico; ko jih nekdo stisne v kot in pove, da morajo na odvajanje; ko se pojavijo problemi s policijo, takrat si priznajo odvisnost in se nekam vključijo. Če poslušáš odvisnike, ti povedo, da njihovo življenje ni lepo. Življenje je lepo le tistih par trenutkov, ko so zadeti, potem pa nastopi dnevni boj, kako dobiti drogo, jo razredčiti, preprodati, kupiti zase. Nekaj ti ostane in to je iz dneva v dan boj za tistih pet minut.

Roman: Oni imajo v glavi samo eno stvar: »Potrebujem drogo!« Na kakšen način pridejo do nje, je zgodba zase. Za ta cilj so pripravljeni narediti marsikaj oziroma vse. To je droga.

Iz kakšnih okolij prihajajo odvisniki?

Roman: Odvisniki prihajajo iz vseh okolij – vernih in nevernih, bogatih in revnih, iz ločenih in urejenih družin, pa tudi iz idealnih družin. Večja možnost pa je, da prihajajo iz neurejenih družin.

Nives: Imamo primere, ko sta bila v družini dva otroka. Prvi je zelo uspešen, ima kariero in družino, drugi pa je narokoman. Oba sta živela v istem neurejenem okolju, a vsak si je v življenju izbral svojo pot.

Roman: Starši so v današnjih časih zelo zaposleni. Delajo cele dneve in otroci so sami doma. Mladi gredo ven, poskusijo drogo, občutek jim je všeč, zato ponovijo vajo.

Si vsak odvisnik želi prenehati z jemanjem droge?

Roman: Vsak bi želel prenehati z jemanjem droge in si želi biti sprejet v družbi. Za zdravljenje pa se mora odločiti vsak SAM. Nihče ga ne sme siliti. Dostikrat se iz verske komunne vrnejo polni upanja, da bodo rešili svet. Svetujejo in posiljujejo z besedami: »Moraš nehati!« Če gre nekdo pod prisilo v komunno, je obsojen na neuspeh. Naša naloga je, da ga pripravimo do tega, da sam dojame, da mora na zdravljenje in da gre tja zaradi sebe ne zaradi drugih.

Nives: Kar je pod prisilo in ne dozori v njihovih glavah, nima nobenega učinka. Problem je svet zunaj komunne. Imamo nekaj primerov, ki so bili v komunah več let, ko pa so prišli ven, so videli, kam to pelje in so se vrnili nazaj v komunno. Tam so varni. Ko prideš ven, te zunaj obsojajo isti ljudje kot prej, notri pa te

spoštujejo in to ti daje svojevrstno zadovoljstvo. Si cenjen, spoštovan, ampak delaš za komuno zastonj.

Kam lahko odvisnik odide na zdravljenje?

Roman: Odvisniki lahko izbirajo med ljubljansko Kliniko za detoksikacijo v Polju in med komunami, ki so lahko brezplačne ali plačljive. Pod detoksom je mišljeno, da se postopoma očistiš od alkohola, tablet, nato pa tudi od nedovoljenih drog, a to ni pravilo. Nekateri gredo naravnost v komuno. Najraje odidejo v Španijo, ker je komuna brezplačna in daleč od doma. Včasih si izberejo Italijo ali pa komune na Hrvaškem. Le redki odidejo v slovenske komune.

Koliko se jih reši droge za vse življenje?

Roman: Odstotek ozdravljenih, ki ne začnejo ponovno jemati drog, je majhen. Eden od njih je naslikal tisti dve sliki v fitnessu. Ko se je vrnil, je prihajal vsak dan, nato vsak drugi dan, potem pa vedno manj. Sedaj nas obišče dvakrat do trikrat na leto. Ta fant se je uspešno integriral v družbo.

Nives: Več kot bo hodil nazaj med odvisnike, večja je možnost, da bo padel nazaj v drogo. Lahko pridejo na pogovor k nam, a z odvisniki nimajo več kaj početi.

Roman: Meni so ozdravljeni nagrada in tukaj zelo rad delam. Čutim izredno zadovoljstvo, ko nekdo uspe zapusti-

ti svet droge. V trgovini včasih srečam mambo bivšega odvisnika, ki se mi samo nasmehne in me zadovoljno potreplja po rami. Njenemu sinu je uspelo. Veliko so prejkali v naši pisarni, a sedaj so vsi srečni in zadovoljni. Pet let je že od takrat.

Nives: Obstajajo tudi taki, ki ne bodo nikoli mogli opustiti metadona. Zjutraj popijejo svojo merico metadonske tablete in živijo normalno. Imajo družino in so zaposleni. Tako kot eni vzamejo zdravila za pritisk, oni vzamejo dozo metadona. To je pač legalno zdravilo za njihove probleme. Nekateri celo življenje uživajo apaurin in to je popolnoma sprejemljivo, metadon pa ni sprejemljiv, ker imamo dvojna merila – ena zase, druga pa za odvisnike. Tisti, ki uživa metadon, je izobčenec.

Kaj bi svetovali mladim, ki razmišljajo o eksperimentiranju z drogo?

Roman: Najprej bi svetovali pogovor s strokovno osebo. Če pa že eksperimentirajo z drogami, naj to takoj končajo, saj je eksperimentiranje nevarno in lahko vodi v odvisnost!

Nives: Nekdo si reče: »Zdaj sem poskusil in vem, da je lepo, a hkrati vem, da to ni

dobro zame in bom nehal.« Problem so tisti, ki poskusijo drogo, ker so v stiski. Ti so problematični, saj ne vidijo druge rešitve. Želijo se zadeti, da pozabijo, namesto da bi poiskali pomoč in se z nekom pogovorili.

Roman: Potrebno jih je osveščati, kaj se bo zgodilo, če bodo nadaljevali. Potrebno se je vprašati, kaj bo z možgani, s telesom in z vsemi ostalimi funkcijami. Mladi bodo vedno eksperimentirali, a treba jih je pripraviti do tega, da s tem prenehajo, še preden zares začnejo. ●

Društvo POT bo v sredo, 15. 11. 2017, s svojimi člani organiziralo čistilno akcijo odvrženih (rabljenih) igel na javnih površinah, v četrtek, 16. 11. 2017, pa bo imelo dan odprtih vrat med 8. in 15. uro za vse zainteresirane občane in širšo javnost. Ob tej priložnosti si bo vsak lahko ogledal prostore društva, se družil in pogovarjal z uporabniki ter dobil željene informacije od strokovnega osebja.

Kontaktne podatke Društva POT:
Telefon: 05 710 06 25
GSM: 031 458 521
E-pošta: pot@kabelnet.net

Zasebni zavod Moja pot
psihoterapija in svetovanje

SKUPINA ZA SAMOPOMOČ »KORAK«

Preko Zavoda Moja pot že osmo leto deluje skupina KORAK, ki jo obiskujejo ljudje s težavami v psihičnem zdravju. Pogosto o tesnobi, depresiji, paničnih napadih, obsesivno-kompulzivnih motnjah in drugih težavah težko spregovorimo, saj velikokrat ljudje ne razumejo naših stisk ali pa jih je preprosto strah, ker o tem nimajo znanja. Prav zato je skupina varno in zaupno okolje, kjer si lahko olajšate svoje stiske. Vsak v skupini ima lastne izkušnje.

Skupina je brezplačna. Srečujemo se **vsak drugi in četrti četrtek v mesecu ob 19.00** na Šercerjevi cesti 18 v Ilirski Bistrici. Vsak, ki želi obiskovati skupino, ima najprej srečanje z enim od vodij.

Dovolite reči tesnobi: »Dovolj te imam!«

Kontaktne osebe:

Jerica: penkoj@gmail.com, 040 8356 678

Judita: judita.dso@gmail.com, 041 707 602

Zasebni zavod Moja pot
Šercerjeva cesta 18
6250 Ilirska Bistrica

+386 40 835 678
www.mojapotp.info

LEPO VABLJENI NA TRIDNEVNI IZLET »PO POTI SPOMINOV V BOSNO«

24. novembra bomo z avtobusom od-
rinili do zgodovinskega mesta Bihač,
kjer so se sprejele pomembne odločitve
za osvoboditev Jugoslavije. Ogledali si
bomo Titovo pečino v Drvarju, nato pa
nas bo pot vodila do Mrkonjić Grada,
kjer bomo prenočili.

25. novembra bo sledil celodnevni izlet
v JAJCE na proslavo 70-letnice ustano-
vitve nove vlade SFRJ-NKOJ in ogled
mesta. V poznih popoldanskih urah se
bomo podali na pot proti Banja Luki,
kjer bomo prenočili.

26. novembra si bomo ogledali Banjo
Luko – drugo največje mesto v BiH,
nato pa bomo obiskali nacionalni park
Kozara in spomenik na Mrakovici ter s
tem zaključili naše tridnevno potepanje.

Podrobnejše informacije so vam na
voljo na tel. št. 040 610 901 (Stanislav
Zver). ●

ROŽNATI OKTOBER

Oktober je mesec ozaveščanja o raku dojk. Združenje *Europa Donna Slovenija* že tradicionalno pripravlja številne aktivnosti, s katerimi osvešča slovensko javnost o tej bolezni. Ena izmed aktivno-

sti so tudi rožnate pletenine, s katerimi so že tretje leto v oktobru ovili drevesa v parkih in mimoidoče tudi na ta način opozorili na pomen zdravega načina življenja kot preventive, zgodnjega odkrivanja in učinkovitega zdravljenja raka dojk.

Namen tovrstnih aktivnosti je spodbuditi ustvarjalnost žensk. S kvačkanjem in pletenjem razvijamo fino motoriko rok, mišljenje, ročne spretnosti, vztrajnost, razumevanje in upoštevanje navodil. Vse te lastnosti so potrebne tudi za uspešno soočanje z boleznijo.

Akciji rožnatih pletenin smo se pridružile tudi podporne članice Društva diabetikov Ilirska Bistrica.

Idejo, da sodelujemo tudi Bistričanke, mi je dala Živa Žerjal, koordinatrica preventivnih programov pri NIJZ OE Koper. Pobudo sem takoj posredovala gospe Venčki Bergoč, ki je zbrala našo skupino za ročna dela, zraven pa povabila še članico *Europe Donne* in akcija je stekla. Zbrale smo roza volno, se dogovorile z direktorico knjižnice mag. Damijano Hrabar, da s pleteninami ovijemo steber knjižnice, mojstrice pa so naredile načrt in v dobrem tednu izdelale lep roza plašček s katerim so

1. oktobra ovile podporni steber pred Knjižnico Makse Samsa v Ilirski Bistrici. Brez zvestih mož naših pletilj pa vseeno ni šlo, saj je bilo potrebno pred knjižnico pripeljati lestev, splezati nanjo in pletenine dobro pritrditi, tako kot je v primeru bolezni zelo pomembna podpora ljubljene osebe.

Naj nas rožnate pletenine ne spominjajo na preventivo raka dojk samo v mesecu oktobru. Poskrbimo za zdravje svojih dojk skozi vse leto!

Dekleta in žene!

Ključno vlogo pri odkrivanju raka dojk imamo ženske same, zato upoštevajmo naslednja priporočila:

1. REDNO OPRAVIMO SAMO-PREGLEDOVANJE DOJK!

Po 20. letu starosti naj si vsaka ženska 1x mesečno pretipa dojke (7. do 10. dan po začetku menstruacije; v menopavzi na izbrani dan v mesecu).

2. ODZOVIMO SE POVABILU V PROGRAM DORA!

Po 50. letu starosti vsaki 2 leti opravimo mamografijo.

3. SODELUJMO Z IZBRANIM GI-NEKOLOGOM! ●

*Predsednica DD Ilirska Bistrica
Andreja Rebec, dipl. san. inž.*

OBVESTILO O CEPLJENJU PROTI GRIPI 2017/2018

Gripa predstavlja veliko grožnjo za javno zdravje in ima velik vpliv na obolevnost in umrljivost. Bolezen pri mladih bolnikih brez kroničnih bolezni večinoma poteka kot nekajdnevno vročinsko stanje z respiratorno simptomatiko in bolečinami v mišicah ter sklepkih. Pri bolnikih s kroničnimi boleznimi, starejših bolnikih, dojenčkih in nosečnicah pa bolezen lahko poteka s težjo klinično sliko s pogostimi zapleti in višjo smrtnostjo.

Cepljenje proti gripi je posebej priporočljivo za osebe, ki imajo:

- **kronične bolezni obtočil, dihal, sečil, jeter, sladkorno bolezen,**
- **nekatero boleznih krvi in krvotvornih organov, ki slabijo imunski odziv.**

Priporočljivo je tudi za osebe starejše od 65 let in nosečnice ter za ekstremno debele (BMI > 40).

Stroške cepiva za navedene skupine krije ZZS, zato te osebe plačajo le storitev, to je 7 EUR.

Cepljenje priporočamo tudi osebam, ki skrbijo za družinske člane s kroničnimi boleznimi. Za te osebe kot tudi za druge odrasle in otroke stare 3 leta in več je cena 14 EUR, za otroke stare od 6 do 35 mesecev pa 12 EUR za odmere.

ZA CEPLJENJE V ZDRAVSTVENEM DOMU ILIRSKA BISTRICA SE DOGOVORITE V AMBULANTI VAŠEGA OSEBNEGA ZDRAVNIKA.

CENIK CEPLJENJA

(DATUM VELJAVNOSTI OD 1. 10. 2017)

1. CEPLJENJE GRIPI

M1005 CEPLJENJE GRIPI – RIZIČNE SKUPINE – 7,00 EUR

M1006 CEPLJENJE GRIPI – ODRASLI IN OTROCI NAD 3. LETO STAROSTI – 14,00 EUR

M1043 CEPLJENJE GRIPI – OTROCI OD 6. DO 35. MESECA STAROSTI – 12,00 EUR

2. CEPLJENJE PROTI KLOPNEMU MENINGOENCEFALITISU

M1008 CEPLJENJE PROTI KME (ali M1007 ali M1009) – 30,00 EUR

3. CEPLJENJE PROTI PNEVMOKOKOM

M1021 CEPLJENJE PROTI PNEVMOKOKOM (ali M1019) – 24,00 EUR

4. CEPLJENJE HEPATITIS B (91010) – 24,00 EUR

5. CEPLJENJE PROTI HERPES ZOSTER (M1042) – 160,00 EUR

6. CEPLJENJE PROTI NORICAM (M1041) – 45,00 EUR

NOV URNIK SA3 – DR. TAUČER MIČETIĆ JASNA

S 16. 10. 2017 je spremenjen urnik POPOLDANSKE ORDINACIJE V SA3 – dr. TAUČER M. Jasna.

PONEDELJEK in ČETRTEK: 13.15–20.15

OBVESTILO SPECIALISTIČNE INTERNISTIČNO-DIABETOLOŠKE AMBULANTE IN ANTIKOAGULANTNE AMBULANTE

Obveščamo vas, da je do nadaljnjega **zaprta ordinacija spec. INTERNISTIČNO-DIABETOLOŠKE AMBULANTE**. V ZD se intenzivno trudimo, da bi v najkrajšem možnem času ponovno pričeli z rednim delovanjem obeh spec. ambulant. Vsem pacientom se opravičujemo za nastalo nevšečnost.

Urniki in lokacija **ANTIKOAGULANTNE AMBULANTE** ostajata ista.

Župančičeva 5, Ilirska Bistrica (bivši Kvist)

PONEDELJEK: 7.00–10.00

SREDA: 15.00–18.00

OBVESTILO ŠOLSKEGA DISPANZERJA – DR. KOMEN ODINEJA

Obveščamo, da je do nadaljnjega odsotna dr. Komen Odineja v Šolskem dispanzerju, zato je tudi urnik do nadaljnjega spremenjen. Paciente prosimo za upoštevanje ur nadomeščanja.

Nadomeščanje v ordinaciji ŠD (nadomešča DR. BATISTA MAJA):

PONEDELJEK: 7.00–11.00

ČETRTEK: 13.00–17.00

Nadomeščanje v ordinaciji DR. KAUZLARIČ IVAN:

SREDA in PETEK: 7.30–10.00

OBVESTILO O IZBIRI ZDRAVNIKA IN ZOBOZDRAVNIKA V ZD IB

Vsled zadnjim spremembam v zdravstvu (spremembe zakonov, pozivi k referendumu, ...) se tudi v našem ZD trudimo za obstoj, k čemur bi pozitivno vplivala tudi podpora naših občanov. K temu sodi tudi opredeljevanje zavarovancev k zdravnikom in zobozdravnikom, ki delujejo v našem ZD. Osebo se zglasite v ambulantni, kjer izpolnite obrazec izbire osebnega zdravnika in uredite z medicinsko sestro vse potrebno glede prenosa zdravstvenega kartona.

MOŽNOST IZBIRE OSEBNEGA ZDRAVNIKA – ODRASLI

ZDRAVNIK	KONTAKT	URNIK
SA4 – TOMIĆ SUNČANA M., dr. med. spec. druž. med.	ZD II. Bistrica 05/7112-138	TOR., PET. 7.15–14.15 SRE. 12.15–19.15
	ZP KNEŽAK 05/7882-012	PON. 12.15–19.15 ČET. 7.15–14.15
SA5 – ŠTEMBERGER ANJA, dr. med. spec. druž. med.	ZD II. Bistrica 05/7112-190	PON., ČET. 15.15–18.30 TOR., SRE., PET. 9.15–12.30
SA PODGRAD – PEJKOVIĆ MARIJA, dr. med. spec. druž. med.	ZP PODGRAD 05/7835-022	PON., ČET. 12.15–19.15 TOR., SRE., PET. 7.15–14.15

MOŽNOST IZBIRE OSEBNEGA ZDRAVNIKA – MLADINA

V mesecu novembru bo možnost opredelitve mladine do 19. leta tudi pri zdravnicah:

DEBELJAK JELENA, dr. med. spec. druž. med.	ZD II. Bistrica – LOKACIJO IN URNIK ORDINACIJE BOMO NAKNADNO OBJAVILI NA NAŠI INTERNETNI STRANI www.zdib.si
--	--

MOŽNOST IZBIRE ZOBOZDRAVNIKA – ODRASLI

ZDRAVNIK	KONTAKT	URNIK
SIMČIĆ KATARINA, dr. dent. med.	ZOBOZDRAVSTVENA AMB. 05/7112-150	PON., TOR., PET. 7.30– 14.30 SRE., ČET. 12.15–19.15
SARAFOVA OLGICA, dr. dent. med. (v času porodniškega dopusta nadomešča Hlača Anja, dr. dent. med.)	ZOBOZDRAVSTVENA AMB. 05/7112-152	PON., ČET. 12.15–19.15 TOR., SRE., PET. 7.30– 14.30

ZDRAVNIK	KONTAKT	URNIK
EFREMOV SIMEON, dr. dent. med.	ZOBOZDRAVSTVENA AMB. 05/7112-151	PON.,TOR. 7.30–14.30 SRE.,ČET.,PET. 12.15– 19.15
BATISTA SIMON, dr. dent. med.	ZP KNEŽAK 05/7882-013	PON., SRE. 12.15–19.15 TOR.,ČET.,PET. 7.30– 14.30

MOŽNOST IZBIRE ZOBOZDRAVNIKA – MLADINA

ZDRAVNIK	KONTAKT	URNIK
POVALEC ANJA, dr. dent. med. (v času porodniškega dopusta nadomešča Gombač Eva, dr. dent. med.)	OŠ AŽ II. Bistrica 05/7112-154	PON. 12.15–19.15 TOR.,SRE., 7.30–14.30 ČET.,PET.

POROČILO SKUPŠČINE ZDRAVLJENIH ALKOHOLIKOV

V soboto, 23. septembra, je bila skupščina Društva zdravljenih alkoholikov Ilirskaja Bistrica. Potekala je v Domu na Vidmu v mali dvorani.

Naše društvo je vključeno v Zvezo društev Slovenije, v kateri je še 12 društev iz cele Slovenije. Skupščine so se udeležili tudi člani teh društev. Prisostvoval je predsednik zveze in v uvodu pozdravil vse prisotne, predvsem pa je lepo in spodbudno pozdravi člane našega društva. Zavzel se je za začetek delovanja svetovalnice v našem lokalnem okolju, ki naj bi delovala pod Zvezo zdravljenih alkoholikov Slovenije. Namen svetovalnice je svetovanje in informiranje o škodljivi rabi in posledicah uživanja alkoholnih pijač. Svetovanje poteka v obliki individualnih srečanj in pogovorov.

Na srečanju je bila prisotna tudi predstavnica Psihiatrične bolnišnice Idrija, ga. Janja Milič, ki je v svojem predstavitvenem govoru poudarila, kako pomembna je vključitev v društva po končanem bolnišničnem zdravljenju. Ravno z udeleževanjem in sodelovanjem v društvu se za posameznika prične vključevanje v življenje brez alkohola.

Sledila je predstavitev finančnega stanja društva, ki ga je podal blagajnik Tine Vesel.

Za tem smo prisluhnili poročilu dela v skupinah, ki jih je predstavila terapevtka ga. Jasmin Tomažič. Poročilo je zajemalo opis druženja, vsebine različnih tem, ki smo jih predelali med letom, in različne oblike druženja z ostalimi društvi. Sledilo je predavanje mediatorke ga. Ksenije Lorber na temo *Dobro počutje*,

komunikacija in sodelovanje. Za tem so sledili pozdravni nagovori predstavnikov ostalih društev. Celoten potek skupščine je popestrila ženska pevka skupina Šiške iz Postojne. Večer pa smo zaključili v Gostišču Danilo z dobro hrano in se zavrteli ob zvokih ansambla *Bajc in prijatelji*. Ob večerji je potekal tudi srečelov z bogatimi nagradami. Z izkupičkom srečelova smo lahko pokrili stroške, nastale pri izpeljavi tega večera.

Zahvaljujemo se vsem, ki ste nam kakorkoli pomagali pri organizaciji srečelova, in sicer:

trgovinam Tuš, Mercator, Špar, Kirn, Avto Shop, Martinčič, podjetju Irbis, Kakež, Istrabenzu, Zavarovalnici Triglav, Avto pralnici Koren, Gostišču Danilo, Avto Kalister, gostilni Jušanka, gostilni Life, Cvetličarni Brigita, parfumeriji Jelka, gradbeni Sežana, Parku Seventeen, gostilni in piceriji Kleda, Ključavničarstvu Dimnik, Frizerstvu Katja Dodič, Manikuri in pedikuri Katja Tomažič in ostalim.

Hvala vsem, ki ste prispevali in nam s svojimi donacijami omogočili nadaljnje delovanje društva. Tako se s skupnimi močmi borimo za lepši jutri brez alkohola. Skupaj zmoremo več!

Urnik društva:

PONEDELJEK:

1. skupina: 17.00–18.00,

2. skupina: 18.00–19.00.

Za vključitev v skupino oziroma za informacije pokličite na tel. številko **040 683 015** terapevtko Jasmin Tomažič. ●

SVETOVALNICA

»svetovanje, informiranje, motiviranje«

- Si želite informacije in svetovanje o **škodljivi rabi ter posledicah alkohola, tobaka, marihuane in drugih psihoaktivnih snovi?**
- Potrebujete **pogovor**, da skupaj poiščemo **možne rešitve?**
- Nudimo vam brezplačno **anonimno svetovanje ter strokovno pomoč.**

KONTAKT

VGC Dom na Vidmu
Vsak torek od 15.00 do 18.00
Vsak petek od 10.00 do 13.00

VGC – TOČKA MOČI – DOM NA VIDMU ILIRSKA BISTRICA

PISARNA RUSKEGA KONZULA

Za neformalno druženje, srečevanje in izobraževanje smo za vas odprti:

- v ponedeljek in torek: 7.30–12.30,
- vsako sredo popoldan: 16.30–19.00.

PONEDELJEK: 8.00–10.00: Gibanje in druženje na prostem

Z vadbo razgibajmo telo in um (v primeru slabega vremena *Telovadba za možgane* v prostorih VGC) se naučimo tehnik sproščanja in odpravljamo stres.

17.00–18.00 in 18.00–19.00: Teden-sko srečanje zdravljenih alkoholikov, njihovih svojcev in članov družine po končanem bolnišničnem zdravljenju. Srečanja potekajo v dveh skupinah. **Potrebna je predhodna prijava** na tel. št. 040/683-015.

TOREK: od 9.00 dalje: Nadgradimo svoje znanje

Utrjevanje slovenskega jezika skozi igro, pravljico, vsakdanje dejavnosti, ... Vabljeni vsi, ki vam slovenščina ni materni jezik.

16.00–17.30: Svetovalnica za osebe s težavami z odvisnostjo

Namenjena je vsem osebam, ki imajo težave s katerokoli odvisnostjo (pijača, tobak, droge, ...) in njihovim bližnjim. Svetovalnica deluje vsak torek. **Potrebna je predhodna najava** na tel. št. 040/683-015.

SREDA: 17.00–18.30: Računalniški tečaji

Spoznavamo oblikovanje besedil (word), pisanje besedil, njihovo urejanje (velikost pisave, barva besedila, ustvarjanje seznamov, ...), shranjevanje besedil, vstavljanje tekstov in slik, ...

Tečaji bodo potekali vsako sredo. Število mest na delavnicah je omejeno, zato so **potrebne predhodne prijave** v dopoldanskem času na št. 05/71 45 022.

ČETRTEK: 9.00–12.00: Risanje in slikanje

Pričetek v četrtek, 5. 10. 2017. Spoznajmo različne tehnike in metode risanja ter slikanja skupaj s predavateljem Erikom Dovganom. Tečaji bodo potekali vsak četrtek. Število mest na delavnicah je omejeno, za to so **potrebne predhodne prijave** v dopoldanskem času na št. 05/71 45 022.

PETEK: 9.00–12.00: Svetovalnica za osebe s težavami z odvisnostjo

Namenjena je vsem osebam, ki imajo težave s katerokoli odvisnostjo (pijača, tobak, droge, ...) in njihovim bližnjim. Svetovalnica deluje vsak torek. **Potrebna je predhodna najava** na tel. št.: 040/683-015.

17. 11. 2017 od 8.30–11.30: Svetovalno središče za informiranje odraslih

Pridobite informacije o tečajih, predavanjih, vrstah izobraževanja, možnostih dokončanja šolanja v domačem kraju ali drugod. Vas zanima nadaljevanje/dokončanje šolanja ali pridobitev NPK? Pri nas pridobite vse potrebne informacije o programih. Svetovalno središče bo delovalo vsak drugi petek v mesecu.

Spremljajte nas na facebook strani: *Večgeneracijski center Dom na Vidmu Ilirska Bistrica*, www.tockemoci.si in www.lu-ilirska-bistrica-si ter na spletni strani Občine Ilirska Bistrica. ●

UDARNI DOGODKI

9. 11. 2017 ob 16.00 Delavnica EFT tehnike – *Tapkanje z Berto Rebolj* več informacij in prijave na: berta.rebolj@gmail.com

15. 11. 2017 ob 17.00 Predstavitve tehnike ACCESS BARS, kjer z rahlim dotikom 32-ih točk na glavi na učinkovit in preprost način sprostimo vse, kar nam ne dovoljuje in nas omejuje pri tem, da bi v življenju z lahkoto prejeli. Z nami bo Barbara Mali. Po predstavitvi bodo sledile prijave na delavnice.

16. 11. 2017 ob 18.00 Z nami bo **Viljem Ščuka** – zdravnik, ki je svojo strokovno dejavnost usmeril v raziskovanje in razvoj miselnosti zdravega načina življenja otrok in mladostnikov; se specializiral v šolski medicini, dispanzerski metodi dela in psihoterapiji. Predavanje *Preprečimo staranje možganov* nas bo popeljalo na pot ohranjanja telesne in miselne prožnosti.

20. 11. 2017 ob 18.00 V predavanju *Pojav šarke* v našem okolju bomo izvedeli, zakaj upada pridelek sliv. Njihovo pridelovanje resno ogroža nevarna virusna bolezen, imenovana šarka. Kako jo prepoznamo in kako ukrepamo? Katere sorte lahko uspešno nadomestijo avtohtone »brkinske češpe«? Smo v času, ko je najbolj optimalno saditi drevesa. Preudarna izbira se vam bo obrestovala.

Z nami bo ing. agronomije Suzana Poharič.

PREBIRANJA, OKTOBER 2017

MISEL OB KNJIGI ...

Dave Pelzer: Otrok brez imena (Sla nekega otroka po preživetju),
prevedel Matjaž Martič, naslov izvirnika: *A Child called »It«*, Tržič 1998.

O odkritju alkohola govori arabska legenda, po kateri je nekoč živel alkimist, ki je želel odkriti tak življenjski napoj, ki bo tistemu, ki ga bo popil, zagotovil večno mladost in veselje. Da bi prišel do takega odkritja, se je umaknil v delavnico na svojem vrtu. Ostanke sadja, ki mu ga je prinašala žena, je metal v posodo v kotu svoje delavnice. Čez nekaj časa je opazil, da se je od njih širil omamen vonj. Odkritje je pritegnilo njegovo pozornost. Odpadke je zavrel in dobil tekočino prijetnega okusa. Ko jo je zaužil, je dobil občutek, da mu je dala novih moči. Zdelo se mu je, da se želje uresničujejo kar same od sebe. Volja po življenju je rasla in počutil se je pomlajenega. Presenečen in vesel je vzkliknil: »Al-kohl!«, kar v arabščini pomeni dobro, dragoceno. Svoje odkritje je nemudoma razodel drugim ljudem prepričan, da je dal človeštvu dar in bogastvo. Preteklo je več let, ko je nekega večera alkimist slonel na oknu svoje hiše. Prevaral se je. Učinek čarobne tekočine je bil varljiv in nevaren. Uničil je njega in milijone ljudi. Hudo je trpel, ko je gledal neskončno število žrtev svojega odkritja. Knjiga *Otrok brez imena* je ena tistih, ki jih ne odložiš, dokler jih ne prebereš. Pretresljiva. Znana. Tako zelo znana. Gre za zgodbo avtorjevega tragičnega otroštva in za njegovo odločenost, odločenost otroka, da bo kljub trpinčenju vztrajal, preživel. Gre za knjigo, ki pravzaprav trdi, da jabolko lahko pade tudi zelo daleč od drevesa. Gre za tiste vrste pisanje, ki nam daje zgled, da lahko v življenju spremenimo pot, zaobrnemo strugo, naredimo ali porušimo jez. Gre za poročilo o zlorabi otroka v Kaliforniji. Zgodba govori

o Davidu Pelzerju, avtorju knjige torej, ki ga čustveno neuravnovešena mati, ki je obenem alkoholik, pretepa, znaša nad njim svojo jezo, ga strada, se z njim igra igro mačke in miši, v kateri je miš že tako oslabiljena, da skoraj izgubi življenje. Alice Miller pravi, da se »vsi otroci rodijo nedolžni« in da noben otrok ne bi smel biti zavržen, torej bi moral biti sprejet. Zavračanje otroka je oblika psihološkega trpinčenja, čustvena zloraba, mentalna in verbalna poškodba. Mati ali pač oče ima/-ta moč nad otrokom, ker je še posebej ranljiv. Alkohol je med ljudmi prisoten že veliko časa. Zdi se, da so ga poznali skoraj vsi narodi od začetka človeške zgodovine, saj o tem govorijo že najstarejša pisna poročila. Tudi danes, tako kot nekoč, uživanje alkohola podpirajo razni prastari ljudski običaji, verovanja in zablude. Vendar ima alkohol tudi drug obraz, seveda tudi zdravilne učinke v pravi meri, občutek krepčanja, takšen ali drugačen vpliv na počutje, zaznavanje, odzivanje in vedenje, vendar so učinki alkohola pri posamezniku odvisni od različnih dejavnikov. Ena izmed možnih reakcij na popiti alkohol je tudi agresivno, nasilno vedenje. Takšno obnašanje ni naravno in pusti posledice tako na vedenjskem, kognitivnem kot čustvenem in telesnem funkcioniranju otroka. Dave se znajde v ogrožajoči situaciji in katastrofalni travmi. Mati izničuje v njem ne le otroškost temveč tudi človeškost. Bolečina je že tako velika, da se hoče spremeniti v izgubo ljubezni do samega sebe, a vendar je Dave močnejši. Nauči se igrati materino igro. Po njeni volji postane njen suženj, nič več deček, oné. Mati hoče, da spi na starem

vojaškem ležišču v vlažni kleti. Nositi mora raztrgane in smrdljive obleke. Če mu dovoli jesti, so to pokvarjeni ostanke hrane, ki jih izbruha. In vendar Dave preživi, ker ima sanje, čeprav ostane brez zaščite starša, skrbi, odobravanj. Gre za zgodbo o grozljivem strahu, občutenju bolečine, žalosti, pretresljivi neobgljenosti. Dave se zapre vase z občutkom krivde, nemočen, brez vsega in vsakogar, saj zunanji svet o situaciji ne ve ničesar. Vsi se zavedamo, da otrok kot tak še ni popolno bitje in da se razvije v celovito in popolno osebnost, če ima ob sebi ljudi, ki ga imajo radi, ki mu namenajo pozornost, ga vodijo, mu kažejo pot in ustvarjajo varen prostor, v katerem lahko pove svojo zgodbo, vendar sta za to potrebna zaupanje in ljubezen. Če zatajita, potlačevanje vodi v nevrozo, psihozo, delinkvenco. Ljubezen igra v človeškem razvoju osrednjo vlogo in te avtor ni poznal. Dave Pelzer je danes upokojeni član Zračnih sil ZDA. Aktivno se je udeleževal pomoči v mladinskih domovih za mlade prestopnike. Za edinstvene dosežke je bil velikokrat nagrajen in proglašen za izjemno osebnost na področju preprečevanja zlorabe otrok. Ima sina Stephena in živi v Guernevillu v Kaliforniji. V knjigi, ki je del trilogije, se Daveova zgodba zaključuje tako, da ... Naj rečem le, da je konec tokrat dober. Koliko dober je, pa ve le Dave sam. Milijoni otrok so žrtve zlorabe. Naj vas skuša zgodba navdihniti z ljubeznijo. Razmišljajte o njej, dajajte, sprejemajte, pa ne samo ljubezni do otrok ampak do vseh, ki vas obkrožajo in na kakršenkoli način bogatijo vaše življenje. In naj za konec priložim le delček pesmi Cindy M. Adams *Nikoli nisem vedela*, ki jo je napisala Davu: »Nikoli nisem vedela, kaj lahko storim, / da lahko nekako pomagam. / Da je vse, kar si potreboval, le prijatelj; / le nekdo, ki bi bil tvoj kolega. / Sedaj pa vem, da lahko pomagam; / da lahko tudi jaz kaj spremenim. / Stala ti bom ob strani, vpila bom s tabo, / tako da drugi ne bo mogel reči: / »Nikoli nisem vedel.«.

Mir in ljubezen vsem! ●

Patricija Dodič

Dan splošnih knjižnic je tako lep praznik, da ga bomo slovenske knjižnice praznovala kar nekaj dni. Pridružite se nam na tednu strokovnih vodstev, svetovanja, delavnic in dogodkov.

V Knjižnici Makse Samsa smo v tednu, ko praznujemo, za naše obiskovalce pripravili naslednje aktivnosti.

Praznovanje se začne že v nedeljo, 19. novembra, s »**pohodom po poti Makse Samsa**« (osrednja prireditev ob dnevu splošnih knjižnic in zaključku projekta *Primorci beremo*).

V ponedeljek, 20. novembra, bo **dan brezplačnega vpisa**. Na dan splošnih knjižnic podarimo novim članom enoletno članarino. Za starše otrok, ki obiskujejo ure pravljič, bomo v torek in sredo pripravili voden ogled po naši knjižnici. Na bibliopedagoško uro smo povabili otroke iz *Dnevne centra Sonček*. V petek, 24. novembra, pa smo skupaj s *KŠIB-om* pripravili zanimivo predavanje **Kako potovati za 1 €**.

Ves teden bo potekala predstavitev uporabe COBISS-a in pa BIBLOS-a (izposoja e-knjig), obiskovalci pa si bodo lahko ogledali tudi 4 zanimive razstave: **Slovenskih TOP 10** – izpostavili bomo dela najbolj iskanih slovenskih avtorjev, **Zanimivosti mojega kraja** – Občina Ilirska Bistrica na starih razglednicah, **V**

knjižnici niso samo knjige – kaj vse si lahko poleg knjig izposodite v naši knjižnici (revije, risanke, filme, zemljevide, igrače, družabne igre, glasbene CD-je, jezikovne tečaje, e-knjige, ...) in razstava na mladinskem oddelku **Modrost za mladost** – najbolj brane knjige za otroke skozi čas.

Napolnili bomo tudi voziček z odpisanimi in drugimi brezplačnimi knjigami *Vzemi me s seboj*.

Lepo vabljeni v Knjižnico Makse Samsa! ●

Ob dnevu splošnih knjižnic in zaključku projekta **Primorci beremo**

vas vabimo na **pohod po poti Makse Samsa**,
ki bo v **nedeljo, 19. novembra 2017, ob 13. uri**.

Zberemo se pred knjižnico,
od koder nas bo pot vodila najprej do rojstne hiše
Makse Samsa, nato pa do gradu na Dolnjem Zemonu,
kjer bo kulturni program in pogostitev.

Pridružite se nam!

V primeru slabega vremena pohod odpade.
Dobimo se v **gradu**, kjer bo ob **15. uri** osrednja prireditev.

Knjižnica Makse Samsa
Ilirska Bistrica

Maksa Samsa (1904-1971)

VID VALIČ DO SOLZ NASMEJAL BISTRIČANE

V Ilirski Bistrici je v soboto 7. oktobra, s svojo prvo avtorsko predstavo *Tvoj bodoči bivši mož* gostoval Vid Valič. V osebnoizpovedni komediji obravnava odnos med moškim in žensko ter na šaljiv včasih pa tudi na tragikomičen način prikaže in opiše različne prigode med pari in samskimi ljudmi. Komik, ki se najbolje počuti v stand upu, poznamo pa ga tudi kot voditelja zabavnih oddaj in igralca v vzponu, je v slabih dveh urah do solz nasmejal polno veliko dvorano Doma na Vidmu. Po nastopu nam je v kratkem intervjuju zaupal, ali verjame v srečen zakon, kaj je v zvezi najpomembnejše in kakšni so njegovi načrti v naslednjem letu.

Kdo je Vid Valič? Kako bi se predstavili ali opisali?

(smeh) Zaenkrat še nimam nekih eksistencialnih problemov, tako da se še ne sprašujem, kaj sem, kdo sem, zakaj sem in tako naprej. Za enkrat jemljem življenje tako, kot je. Uživam v njem in poskušam delati to, kar delam, čim boljše.

Kaj ste najraje? Komik, igralec ali voditelj?

Zaenkrat mi je najljubša stand up komedija, ker se v igri še nisem uveljavil. Igra

je še moja neizpolnjena ambicija, vodenje na televiziji pa je pač neka zabavna stvar, ki jo počnem.

Bi igrali tudi kaj s tragično vsebino glede na to, da ste zapisani komediji?

Ja, seveda. Takoj. Vedno se trudim, da nasmejim ljudi. Vedno razmišljam, kje bo sedaj *punchline*. Drama bi mi bila zelo zanimiva, prav tako tragedija, saj ima čisto druge zakonitosti kot komedija. Te zakonitosti pa bi ravno tako rad raziskoval.

S predstavo *Tvoj bodoči bivši mož* gostujete po celotni Sloveniji. Vaši nastopi so razprodani. Kakšni so občutki? Jo je publika dobro sprejela? Kakšni so odzivi?

Tukaj v Ilirski Bistrici sem odigral že svojo osmo predstavo in zaenkrat je super, saj se mi ljudje smejiijo v obraz. Direkt. A to je v redu pri stand upu.

V predstavi redno komunicirate z občinstvom oziroma še več – par ste celo povabili na oder, da je z vami plesal in nastopal. Se to že prej dogovorite in poiščete primerne kandidate?

Ne, ker nočem tega. Ravno ta improvizacija in interakcija s publiko mi je zabavna samo takrat, ko je nepripravljena zaradi tega, ker se moraš spontano odzivati in biti na konicah prstov pripravljen, da boš rekel nekaj smešnega nazaj. Nikoli ne bi hotel imeti improvizacije pripravljene oz. dogovorjene vnaprej.

Kaj pa bi naredili, če par iz publike ne bi želel na oder?

Zaenkrat se mi to še ni zgodilo. Verjamem, da bom med tristotimi ljudmi lahko našel en par, ki bi mi prišel pomagat na oder. Rečem jima, da ne bo nič hudega in potem dejansko ni nič hudega. Iz njiju se ne delam norca, tako da sta lahko sproščena in brez skrbi.

Predstava *Tvoj bodoči bivši mož* je vaša prva samostojna predstava. Je nastala zgolj na podlagi vaših izkušenj in

doživetij ali ste uporabili tudi izkušnje vaših prijateljev?

Snov za predstavo črpam iz lastnih izkušenj in izkušenj mojih prijateljev. To je čar stand up komedije. Vse stvari, ki se ti zgodijo, vse situacije in vse anekdote lahko potem uporabiš na odru. Terapevtsko služijo tebi, upaš pa tudi, da bodo služile še komu drugemu v občinstvu. Da je v publikli nekdo, ki reče: »Meni pa se je tudi zgodilo nekaj podobnega.«

Kaj po vašem mnenju ženska išče pri bodočem možu in zakaj tako pogosto mož postane bivši mož?

Bivši zagotovo postane takrat, ko se nočeta več pogovoriti in skleniti kompromisa. Ne samo ženske ampak tudi moški, torej vsi ljudje, iščemo nekoga, ki nas bo razumel. Iščemo nekoga, ki bo razumel naše slabe strani, naše kaprice, a nas ne bo obsojal. Da ta nekdo ne bo jezen na nas, ko bomo šibki ali nemogoči, no mogoče malo, a ne bo pripravljen zaradi tega oditi. To mislim, da vsi iščemo zavedno ali nezavedno.

Je poroka res življenjski cilj vsakega samskega človeka ali se jeziček na tehničnici prevesi bolj na žensko stran? Smo le ženske tiste, ki sanjamo o princu na belem konju, ali si tudi moški želite varren pristan?

To so stereotipi, ampak mislim, da vsak človek išče neko varnost. S partnerjem dobiš to varnost, saj imaš vedno zaveznika oz. zaveznico ob sebi. Imaš nekoga, s katerim se lahko vse pogovoriš, dobiš njeno oz. njegovo mnenje, ki ga spoštuješ, imaš nekoga, ki te potolaži, ki te razveseli in tudi nekoga, ki te razjezi, a te to ne ustavi, da bi delil te trenutke z njo ali z njim. To se mi zdi, da je večji del odnosa. Lušno je potovati sam, v dvoje pa je lahko še lepše.

Vi verjamete v poroko in srečen konec?

Verjamem v to, da je potrebno veliko delati za to. Da ni samo, poročil sem se in je uspelo. Vse je možno, a v to je potrebno vložiti veliko truda, saj moraš biti pripravljen sprejemati kompromise. Včasih moraš iti preko sebe.

Se moramo danes bolj truditi kot včasih?

Jaz mislim da ne. Čisto isto je. Mogoče je sedaj več skušnjav kot prej, saj je več ljudi in bolj smo povezani ter se zaradi tega lahko pojavi več ljubosumja. Včasih te ni mogla nobena punca všečkat, da bi bila tvoja punca jezna. Sedaj je z družbenimi omrežji marsikaj možno. Včasih je bila ločitev tabu, danes pa ni več, saj je čisto normalna v smislu – se ločiš.

Kakšen je po vašem mnenju recept za srečen in uspešen zakon?

Veliko komunikacije in veliko seksa. Vsak prepir se v postelji zgliha, razen če se kregaš s starši. (smeh) Čim več tega. To sem danes pozabil povedati med predstavo.

Kdaj ste bili prvič v gledališču in kdaj ste se odločili, da bo igralsvo vaš življenjski poziv?

Moram priznati, da ne vem točno, kdaj sem bil prvič v gledališču. Spomnim se, da je oče igral v Španskih borcih *Razbojnika Rogovileža* z mojim dedkom. Oče je igral čarovnika in ko je čaral, je čaral v temi, sam pa je bil oblečen v fluorescentna oblačila in okrog njega so po zraku leteli predmeti prav tako fluorescentne barve in mene je odpihnilo: »Kako to naredijo?!« In ko sem izvedel, kako to naredijo, še vedno ni zgubilo čara, ampak mi je bilo še bolj zanimivo. Ko sem

gledal mojega očeta in dedija na odru, me je to zelo zaznamovalo. Že v četrtem razredu osnovne šole sem po svojem domišljijem spisu režiral predstavo. Ta ambicija je bila prisotna že zelo zgodaj.

Izhajate iz igralske družine, saj je bil igralec že vaš dedek Aleksander, igralec je vaš oče Iztok in sedaj sta vidva z bratom Domnom že tretja generacija, ki je zapisana temu poklicu. Vam je to pomagalo pri vašem uveljavljanju ali ste se zaradi tega morali še bolj potruditi?

Težko rečem, ker ne vem, koliko dela so vložili drugi. Moj brat je bil na AGRFT sprejet v prvem poskusu. Jaz sem dvakrat poskusil, a nisem bil sprejet. Ni nekega pravila. Zame je blagoslov, da nisem bil sprejet na AGRFT. Sedaj se tega zavedam. Potem sem se usmeril v neko drugo smer, ki me je privedla do stand upa in ko sedaj gledam nazaj, ne vem, če bi hotel biti del nekega ansambla v nekem teatru, saj mi je veliko bolj všeč moj trenuten način dela. Sem bolj svoboden, lahko delam karkoli si zamislim. No, skoraj karkoli.

Kako pa ste aktivni z Valič teatrom – vašim družinskim projektom?

Jaz zaenkrat še nisem aktiven. Oče in Domen imata predstavo *Boksarsko srce*, ki jo že nekaj časa igrata. Oče je imel predstavo z Violeto Tomič z naslovom *Srečno ločena*, za našo skupno predstavo pa se tekst še pripravlja. V skupni predstavi bomo nastopili oče, brat in jaz. Upam da že v naslednjem letu. V mislih imamo gostovanja po Sloveniji, saj je gostovati vedno fajn. Ljudje ne hodijo ravno pogosto v gledališče, a če jim daš dober razlog in imaš dobro vsebino, je fajn, da to tudi uresničiš in se s tem predstaviš širši publikli.

Kakšni so vaši načrti za naprej?

Zaenkrat bi rad s svojo predstavo obiskal čim več krajev po Sloveniji. Rad bi nasmejal čim več Slovencev in Slovencev, ker verjamem, da imam dobro predstavo. Verjamem, da se marsikdo lahko poistoveti z mojimi anekdotami in se obenem še nasmeji ter sprosti. To je to. To hočem – sproščati ljudi kot kakšen maser. (smeh) ●

BISTRIŠKE LEPOTE TUDI V GALERIJ DOMA NA VIDMU

»Tokrat smo se osredotočili na staro mestno jedro in na slikarski muzej Bistrice – reko Reko in Bistrico. To sta reki, h katerima se vračamo in poslušamo njuno žuborenje. Kot ljubitelje starodavnih zgodb nas vedno znova navdihne bistriška himna: »Oj, tječe, tječe ...«, v kateri so opevani mlini in žage,« je zlato nit razstave v Galeriji Doma na Vidmu opisala pobudnica 14. likovne kolonije na Bistriškem Zdenka Vinšek.

Slikarka Zdenka Vinšek (dekliško Faganel) je Bistričanka, ki že leta živi na Igu. Misel o prvem ustvarjalnem druženju se ji je utrnila leta 2002, ko je praznovala 50-letnico rojstva in je ta življenjski jubilej želela praznovati v družbi svojih prijateljev slikarjev, katerim je razkazala domači kraj. V naslednjih letih pa so slikarske kolonije na Bistriškem postale tradicionalne. »Ilirski Bistrici smo se že posvetili pred leti, ko smo slikali v Trnovem, v starem mestnem jedru in v parku. Potem smo obiskovali različne vasice in odkrivali skrite kotičke v Brkinih. Višek udeležbe je bil leta 2006 na gradu Prem, ko se je v okviru projekta Dnevi evropske kulturne dediščine – gradovi naše kolonije udeležilo kar 23 likovnih ustvarjalcev,« se umetniškega druženja na Bistriškem spominja Vinškova.

Letošnje kolonije Slikarske muze Bistrice se je udeležilo 19 slikarjev. Poleg treh domačinov – Zdenke Vinšek, Neve Macarol in Franca Močilnikarja – še Branko Gajšt, Jasminka Čišić, Marjan Mikla-

vec, Alojz Kreuh, Marijan Gregorc, Vida Soklič, Roman Planko, Tončka Madon, Alica Javšnik, Vlado Čepin, Cilka Žmahar, Janez Ovsec, Peter Plavčak, Emilija Erbežnik, Sonja Peroči in Marija Strnad, ki ni mogla skriti navdušenja nad krajem in domačini: »Vaše likovne kolonije se udeležujemo slikarji od blizu in daleč, sama pa sem tu že desetič. Radi se poglobimo v vašo pokrajino, ki je nekoliko drugačna, a prekrasna. Ker je bilo v tem času obilno deževje, je vaš Sušec zelo slikovit in kot

nalašč za upodabljanje. Zelo lepo se nam je zdelo, ko so nam ljudje v središču mesta rekli, naj prinesemo štafelaje in slikamo. Ilirska Bistrica nas vedno znova preseneti z različnimi in zanimivimi motivi, pa tudi vreme nam je bilo naklonjeno.«

V dveh dneh so umetniki, ki so bili že tradicionalno nastanjeni v gostilni s prenočišči Potok pri Emi Deželak, zvesti podpornici slikarske kolonije, ustvarili 22 likovnih del v različnih tehnikah.

Utrinki z Bistriškega bodo obiskovalcem na ogled do 18. oktobra.

Na otvoritveni slovesnosti, ki se je odvijala 29. septembra zvečer, sta vse prisotne očarali mladi flavtistki in učenki Glasbene šole Ilirska Bistrica Anja Iskra in Violeta Brozina, ki ju je na kitari spremljal profesor Adnan Zubčević. Po uvodnem nagovoru umetniškega vodje bistriške galerije Rajka Kranjca je Zdenka Vinšek, ki se v prostem času ukvarja tudi s poezijo, občinstvo presenetila z dvema recitaloma. Obiskovalcem je zaupala, da je v mislih že pri naslednji koloniji, katere tema bo ostala zavita v tančico skrivnosti. ●

VINKA ZAKRAJŠEK SE PREDSTAVI

Po nekaj letih v Ilirski Bistrici znova predstavlja svoja dela umetnica Vinka Zakrajšek iz Prelož. Brkinski motivi, lepota črne kuhinje, štirje letni časi in portreti v tehniki olja na platnu krasijo stene v jedilnici Gostilne pri Matetu, kjer so ji prijazno odstopili prostor do konca leta. Samorastniško slikarko smo obiskali na njeni domačiji v Brkinih, kjer nam je povedala veliko o sebi, svojem umetniškem ustvarjanju in nastal je ta zapis, ki vam ga ponujamo v branje.

Kdaj ste prvič odkrili, da imate dar za upodabljanje?

Že kot majhna štiriletna deklica sem rada kaj ustvarjala. V osnovni šoli sem očetu nosila kosilo in tam sem v pesku risala različne motive. Učiteljica je v šoli prepoznala, da imam dar za slikanje in da me slikanje resnično veseli.

Se spomnite, kaj ste prvo naslikali?

Moja prva slika je bila loka ob potoku, ki so si jo zaželeli sosedje iz Rjavč, in je bila poslana v Nemčijo.

Radi slikate domačo pokrajino in domače ognjišče? Kaj je tako posebnega v naših Brkinih?

V Brkinih sem rojena in tu živim. Brkini so mi blizu, zato so moj najljubši motiv. Valovita pokrajina me vedno prevzame. Brkini so lepi v vseh letnih časih. Zasne-

žena pokrajina ima tudi svoj čar. Ljudje vztrajamo na tej trdi brkinski zemlji, kar ima tudi svoj pomen. Pri nas je lep razgled in čudovito okolje, ki človeka ne pušča ravnodušnega. Res me zanima od kod ime Brkini. Mogoče iz besede brkat, zaraščen?

Katere motive še radi upodobite na vaših slikah?

Največkrat upodabljam interierje, rada pa imam tudi naravo s svojimi skritimi kotički in posebno pokrajino. Seveda naredim tudi kakšen portret.

Vam je najljubša tehnika slikanja olje na platnu ali se občasno poskusite še v kateri drugi tehniki?

Začela sem z oljem na platnu in moram reči, da mi to še najbolj leži. Poskusila

sem tudi akrilne barve, a raje ostajam pri olju na platnu.

Stala sem na hribu in gledala sončni zahod. Takrat se mi je utrnila misel, da ima narava globino in širino. Prav to sem želela prikazati z upodobitvijo tretje dimenzije. Moja stvaritev zgleda kot odprta knjiga in ponazarja valovite Brkine. Ta oblika je nekaj novega, nekaj drugečnega in mi je trenutno najljubša.

Med vaše priljubljene motive sodi pravi brkinski bakreni kotel za kuhanje domače slivovke, ki ga največkrat upodobite na steklenici.

Prva sem začela s slikanjem kotla na steklenico. To je pravi brkinski motiv, ki so ga danes prevzeli tudi drugi. Veliko steklenic, ki jih poslikam, podarijo mladoporočencem kot poročno darilo. Sedaj je prišla ena skupina iz Avstralije, tako da imam dosti naročil in se moram res potruditi, da jih vse razveselim z do-

mačimi podobami, ki jih bodo za vedno spominjale na domače kraje.

Koliko časa pa nastaja ena slika na steklenici?

Vzame mi kar precej časa. Barvo nanašam v plasteh in to ne gre tako hitro. Boljše je, če ljudje prej naročijo, da imam več časa, saj slike dopolnjujem. Najprej nanese tanek sloj barve, ko pa se ta posuši, nanese novega. Počasi gre, saj drugače ne more iti. Če je preveč barve, teče in kaplja. Raje imam nemške barve kot italijanske, saj se bolje obnesejo.

Imeli ste že preko 30 razstav. Kje vse ste razstavljali in na katero razstavo vas vežejo še posebej lepi spomini?

Imela sem tako samostojne kot tudi skupinske razstave. Zelo sem hvaležna gospe Darinki Žbogar, pokojni direktorici bistrške knjižnice, ki mi je pomagala in verjela vame. Razstava v Trstu je njena zasluga. Njena smrt me je zelo prizadela in tudi na otvoritvi razstave v Gostilni pri Matetu sem jo pogrešala. Darinka Žbogar je bila moj steber in ona je organizirala razstavo brkinskih motivov ob otvoritvi prenovljene *Narodne in študijske knjižnice v Trstu*. Pisec knjige *Istrski odred* Maks Zadnik je ob tisti priložnosti dejal, da je vse, kar nekaj velja v Trstu, danes tu. Jaz pa sem imela veliko tremo pred otvoritvijo razstave. Ko sem videla napis Vinka Zakrajšek, sem se kar ustrašila. Zelo sem se bala kritik. Brala

sem, da je tudi Dali prišel na otvoritev umazan in raztrgan ter je rekel: »Sem umazan, ker me ves čas blatite in sem raztrgan, ker ste me raztrgali.« Moja razstava je bila na srečo dobro ocenjena in tudi kritik je napisal, da imajo moje slike dovršeno kompozicijo.

Sedaj razstavljate v Hramu dobrega v Gostilni pri Matetu. Kako se počutite, ko znova razstavljate v Ilirski Bistrici?

Vesela sem, da so me v Gostilni pri Matetu tako lepo sprejeli in mi izrekli takšno dobrodošlico. V knjigi *Istrski odred* sem brala, da je bil prvi organizacijski sestanek prav v tej gostilni. V počastitev priključitve Primorske k matični domo-

vini sem si želela razstavljati prav v tem prostoru z bogato zgodovino. Napisala sem jim pismo in Simon Urbančič mi je odgovoril, da bo z veseljem razstavljaj moja dela. To pismo me je iskreno razveselilo.

Ste trenutno v ustvarjalni fazi in slikate kakšno sliko? Kakšne motive ste si izbrali oz. boste izbrali v prihodnje? Imate že kaj v mislih?

Za vsako sliko potrebujem čas, saj jo moram dobro naštudirati, preden začnem s slikanjem. Portreti mi na začetku niso šli, potem pa sem brala o tem, da so jih slikarji dopolnjevali. Počasi sem se naučila. Brez truda ni ničesar. Veselje, talent in delo – veliko dela. Nobena akademija ne bo iz človeka naredila umetnika, če nima talenta. Potrebne je veliko učenja. Rafael Nemec je zapisal, da nas delo uči in kot vemo, se učimo na napakah.

Sedaj bi ustvarjala kosca, ki je vsa preznojen na žgočem soncu v družbi ženice. Sedaj razmišljam o tem. Moram dobro premisliti, kako bom začela slikati. Počasi bom ustvarjala. Tudi Leonardo da Vinci je tri leta dopolnjeval svojo Mona Lizo.

Primorska je bila svetla zvezda na nebu 2. svetovne vojne. Tukaj smo enotno delovali proti okupatorju. Goreče vasi so me spodbudile k slikanju naše zgodovine. Naša zgodovina je lepa in nanjo moramo biti ponosni. ●

ZADNJA ZABAVA V TOKU

»Kadar se ozremo okrog sebe, ugotovimo, da se stvari ves čas spreminjajo. Nič ne ostane isto – vse se spreminja. Stvari minevajo, zgradbe se rušijo, ljudje prihajajo in odhajajo iz našega življenja,« je cikel življenja opisala mlada domača umetnica Andreja Kranjec.

Rešitev v spoprijemanju z našo minljivostjo vsestranska ustvarjalka vidi v humorju. Umetnica namreč na humoren način ovekoveči tisto, kar je bilo nekdaj živo in gledalca spodbudi k razmišljanju, kateri spomin je vreden spominjanja in praznovanja. V propadajoči stavbi bivše Tovarne organskih kislin je postavila instalacijo in jo ovekovečila. »Odločila sem se za instalacijo iz rdečih balonov, da nas spomnijo, da včasih ni potrebno veliko, da smo srečni. Da smo živi. Stavba, ki je pred propadom, je dobila neko novo razsežnost s tem, da je postala umetniško delo. Bistvo razstave z naslovom Zadnja zabava v Toki je, da stvari dobijo nov smisel in jim daš neko novo življenje. Menim, da je bistvo umetnosti v tem, da te spomni, da je vredno živeti,« svoj pogled na smisel življenja pojasnjuje Kranjeva.

V sklopu umetniške črno-bele fotografije z živo rdečimi baloni pa je umetnica predstavila tudi kratek film, ki ga je posnela s prijateljem Rafaelom Llanosom, s katerim sta sodelovala že pri različnih projektih. Osem minut dolg video je metafora življenjskega potovanja. »Potovanje je včasih hitrejše, včasih počasnejše. Video je v dveh delih, saj se na ekranu istočasno vrtita dva posnetka. Dva posnetka sta metafora za življenje, saj vedno živimo dva življenja. Fizično življenje sedaj in drugo življenje, ki je v glavi, ko si prevrtimo stvari naprej in razmišljamo, kaj bo, pa tudi kaj je bilo ter kako je bilo,« je video vsebino predstavila avtorica.

Otvoritev razstave, ki bo obiskovalcem na ogled vse do 16. novembra, je z glas-

benim vložkom obogatila kantavtorica Tjaša Avsec iz Loške doline, ki je posebej za to priložnost uglasbila dve pesmi Srečka Kosovega.

»Sedaj me čaka še pisanje magistrske naloge na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani – smer video in novi mediji. Trenutno pripravljam film o skladateljicah in raziskujem, kako so bile te reprezentirane v glasbi ter v kakšnem položaju so danes. Še vedno pa zraven rišem, slikam in fotografiram. Vsakega malo, da mi ni dolgčas,« nam je svoje načrte za prihodnost povzela vsestranska umetnica. ●

MLADI FOTOGRAFI IZ OSNOVNE ŠOLE KNEŽAK NAVDUŠILI OBČINSTVO

»Če ne bi vedel, da gre za ljubiteljske fotografije osnovnošolskih otrok, bi mislil, da so avtorji teh čudovitih posnetkov uveljavljeni fotografi z izostrenim občutkom za naravne lepote. Zelo mi je všeč, da otroci ne sedijo doma za računalnikom, ampak gredo ven, uživajo v naravi in ob tem naredijo prelepe fotografije dreves,« je mlade ustvarjalce pohvalil poznavalec kneškega kulturnega utripa Andrej Godina.

Mladi avtorji so člani Foto krožka Osnovne šole Knežak: Tobija Penko, Jan Volk, Tim Oblak, Tadej Nuncija, Matic To-

mažinčič, Aleks Damiš in Jakob Česnik, ki pod budnim očesom mentorja Stojana Spetiča iščejo prave motive za svoje

fotografske objektivne. V Pumpa baru v Knežaku so se predstavili z 21 deli, ki so nastala v njihovem prostem času. Tri fotografije pa je prispeval tudi njihov mentor Spetič, ki je še posebej izpostavil dva člana Foto krožka.

Matic Tomažinčič je na natečaju *Slovenija moja domovina*, ki ga organizira OŠ Kašelj pod pokroviteljstvom Mestne občine Ljubljana, prejel diplomu za svojo fotografijo z naslovom *Beli velikan*. Za vzorno mentorstvo je na istem natečaju prejel pohvalo za mentorstvo tudi Stojan Spetič.

Tim Oblak je kot najmlajši predstavnik sodeloval na natečaju na temo *Pivška presihajoča jezera*. Njegova slika *Odsev oblakov*, ki je očarala žirijo, pa je krasila galerijo Krpanovega doma v Pivki, kjer je potekala razstava *Pivška presihajoča jezera*.

Otvoritev razstave *Več ali manj - drevo*, ki je potekala v petek, 13. oktobra, so glasbeno obarvali mladi kitaristi Ajda Tomažinčič, Žiga Tomažinčič in Gaja Lenarčič. Osnovnošolci pa imajo za naslednji motiv že izbrano tematiko – različne svetlobe in položaji gradu Kalč. »Naslednje leto bo v znamenju Miroslava Vilharja in v okviru tega jubileja se pripravlja tudi rodovnik družine Vilhar. Ker imamo razstavo dreves, bo po ena fotografija vsakega od učencev romala po predstavitev, kjer bodo predstavili rodovnik Vilharjevih. Veseli nas, da si bodo naše fotografske utrinke lahko ogledali v Ilirski Bistrici, Pivki in Postojni,« je načrte o prihodnjih razstavah mladih in nadarjenih fotografov razkril Spetič. ●

PREDSTAVITEV PESNIŠKE ZBIRKE MOJE DREVO

Zemonski shod so domačini praznovali kar dva vikenda v oktobru. Dogajanje se je zaključilo v petek, 6. oktobra, v vaški cerkvi sv. Mihaela s predstavitvijo druge pesniške zbirke Zemonke Nadje Gombač, rojene Škrli – Jakopove, ki živi v Trnovem.

Prvo pesniško zbirko z naslovom *Podarim vam pesem* je Nadja Gombač izdala leta 2012. Druga pesniška zbirka pa nosi naslov *Moje drevo* po mogočnem dreve-

su, ki je stalo blizu ceste od Zemona proti Bukovici in je spremljalo Nadjo vse do leta 2013, ko ga je močna burja razklala na polovico. V pesniški zbirki *Moje dre-*

vo avtorica izpoveduje svojo ljubezen do narave in vsega lepega, kar jo obdaja. Nekatere pesmi so polne radosti in veselja ter zvenijo kot slavospev življenju in naravi. Druge pa so prežete z občutji bolečine, žalosti, razočaranja, bivanjske osamljenosti, spominov na mladost in na rojstno vas. V njih pesnica razmišlja tudi o svoji domovini, razraščajočem se nasilju in človeškem pohlepu, ki rojeva vedno nove in nove krivice ter izkoriščanje sočloveka. Njen pesniški svet je prežet z duhovnostjo. Iz njenih pesmi veje odrešitvska vedrina in zdrav odnos do vere.

Kulturno prireditev ob izidu pesniške zbirke *Moje drevo* je organiziral in povezoval predsednik KD Grad Dolnji Zemon Primož Rojc. Spremno besedo, ki jo je napisal Jožko Stegu, je prebral Nadjin sin Vili Gombač. Večer je potekal v duhu sproščenega pogovora z avtorico Nadjo Gombač in lektorico pesniške zbirke Heleno Pirih Rosa. Literarni večer, na katerem se je zbralo lepo število poslušalcev, so z ljudskimi pesmimi popestrili *Zemonski fantje*, z recitalom Nadjinih pesmi pa ga je zaokrožila Tamara Rojc. ●

Tamara Rojc

GRADINA JE PRINESLA KOLAČ

Plesalci in plesalke FD GRADINA smo bili tudi čez poletje aktivni. Udeležili smo se več prireditev. Polni elana začenjamo z novo sezono. Povabila prihajajo in tudi mi delamo nove načrte.

9. septembra smo v zakon pospremili naša člana Petro in Roberta, ki smo jima po stari bistriški navadi prinesli kolač in vanj zamesili srečo, zdravje, razumevanje, potrpežljivost in ljubezen.

Štirje naši pari so zaplesali na koncertu ansambla *Biseri* v Pivki.

Odhajamo na nastop v zamejstvo in še in še ...

Začeli smo z vajami, zato v našo družbo vabimo vse, ki radi plešete, poje, potujete in se družite. Prepotovali smo že Itali-

jo, Hrvaško, Bosno in Slovaško ter stkali številna prijateljstva. Radi se odzovemo povabilom naših prijateljev, zato v naši družbi ni nikoli dolgčas.

Za vse informacije nas pokličite na telefon: 040 865 956 (Mira). ●

Mira Kirn

JE ZGODNJE UČENJE TUJEGA JEZIKA ZA OTROKA DOBRO ALI LE DODATNA OBREMENITEV?

Starši se vedno znova sprašujemo, kdaj je najprimernejši čas za otroka, da se začne učiti tuji jezik. Zavedati se moramo, da nikoli ni pre zgodaj in nikoli prepozno.

Splošno znano je, da so otroci precej dovzetni za nova znanja, kar velja tudi za tuje jezike. Zanje je učenje zabavno, pomembno pa je, da so vse dejavnosti, ki se izvajajo pri najmlajših, spremenjene v igro, tako da jezik postane zgolj sredstvo, ki otroku omogoča sodelovanje v njej.

Rezultati pri otrocih se dosežejo, če učenje tujega jezika izvajamo na igriv, zabaven in lahkoten način, nikakor pa ne z obremenjevanjem. Prilagojeno mora biti starosti in otrokovim sposobnostim razumevanja. Mlajši kot je otrok, ko se začne učiti nekega novega jezika, bolj naraven in enostaven je način učenja. Ena od metod zgodnjega učenja je uporaba glasbe in pesmi, s katero hitreje usvaja besedišče in slovnico novega jezika. Vsebine morajo biti zanimive, igre domiselne, veliko mora biti vizualnega in slušnega materiala, gibanja in petja.

Glavni cilj tujejezičnega izobraževanja v vrtčevskem obdobju je senzibilizacija na jezik. To pomeni, da se otrok med uro učenja tujega jezika počuti udobno in sledi dogajanju, ki se ves čas izvaja v ciljnem jeziku. Prednost zgodnjega učenja je v tem, da se mlajši tujega jezika naučijo s posnemanjem, z veliko manj truda in na bolj prijeten način kot odrasli. Hitreje se naučijo naravne izgovarjave tujega jezika (native-like naglas), kar je velikokrat nemogoče, če z učenjem tujega jezika začnemo kot odrasli. Za razliko od odraslih se ne obremenjujejo, če se pri govoru zmotijo in z veseljem svoje znanje pokažejo kjerkoli in kadarkoli.

Zgodnje učenje tujega jezika pripomore k otrokovi razgledanosti, samozavesti, sposobnosti izražanja, spodbuja fleksibilno razmišljanje, krepi spomin in osredotočenost. Bolje se razvije obču-

tek za melodiko tujega jezika, zato se v kasnejših letih lažje in hitreje usvajajo nova znanja tako v besednem kot nebesednem izražanju. Z zgodnjim učenjem mu zagotovimo trdne temelje za poznejše nadgrajevanje tujega jezika.

Strah pred tem da bi bil otrok prehitro izpostavljen tujemu jeziku in s tem posledično preobremenjen, je povsem odveč. Dejstvo je, da se besede, ki se jih otroci naučijo v zgodnjem otroštvu, ohranijo v trajnem spominu. Strokovnjaki za primer navajajo večjezične družine, ki kažejo na to, da se otrok v zelo zgodnjem otroštvu povsem naravno so oča z dvema ali več jeziki.

Najboljše obdobje za učenje tujega jezika naj bi bilo med petim in devetim letom starosti, ko se možgani še razvijajo in vse informacije sprejemajo kot prvinke. V stiku s tujim jezikom pa naj bi bili otroci že veliko prej, vendar kot sem že omenila, mora biti učenje tujega jezika

prilagojeno starosti in sposobnostim razumevanja. Pri usvajanju jezika je poleg kakovosti bistvenega pomena tudi količina vnosa tujega jezika. Več kot nekega jezika slišijo ali berejo, bolj kompetentno ga producirajo. Tako se izbranega jezika naučijo izjemno hitro, znanje pa ostane bolj trajno kot pri odraslih.

Starši so običajno na dveh straneh – tisti, ki podpirajo zgodnje učenje tujega jezika in tisti, ki menijo da je to zgolj dodatno in nepotrebno obremenjevanje otrok. Sama sem mnjenja, da je zgodnje učenje tujega jezika lahko zgolj pozitivno, če to poteka v skladu z načeli uspešnega zgodnjega usvajanja tujega jezika.

Dobro pa je vedeti, da če se želimo nečesa zelo dobro naučiti, je potrebnega veliko časa, truda in treninga, zato je pomembno, kdaj začnemo, saj prej kot se odločimo, več časa imamo na voljo. ●

Anita Frank Tomažič,
uni. dipl. prim. slovan. jezikoslovka

POSTANI ČLAN FOLKLORNE SKUPINE BRKINI

Vsi, ki bi radi skozi glasbo in ples spoznali folklorno izročilo in ga podajali naprej, na nastopih doma, po celotni Sloveniji in izven nje ter se ob tem zabavali s prijatelji, se lahko pridružite *Folklorni skupini Brkini*.

Več o skupini si lahko preberete na internetni strani **folklor.brkini.si**.

Kontakt:
041 280 276 (Peter).

INTERVJU Z USPEŠNIM MLADIM GLASBENIKOM

Pogovarjala sem se s 17-letnim dijakom 3. letnika Gimnazije Ilirska Bistrica in nadarjenim glasbenikom Leonom Batageljem. Leon je oseba, ki izžareva življenjsko vedrino in zrelost kljub svoji mladosti. Glasba ga spremlja že 11 let in mu veliko pomeni. Na vsaki vaji neizmer-
no uživa in se vedno potru-
di, da doživlja zaigrano. Njegovo življenjsko
vodilo je, da nas v življenju ne sme nič ovirati. Upati si moramo slediti svo-
jim sanjam in pri tem vztrajati, dokler ne dosežemo svojega cilja.

Kdaj se je začela tvoja glasbena pot?

Na klavir sem prvič zaigral pri šestih letih. Od takrat mi je močno prirasel k srcu in ga igram že enajsto leto. Program je z leti postajal bolj resen in klasično usmerjen, kar mi je dalo dodatno motivacijo in željo po igranju. Po končani nižji glasbeni šoli sem se odločil, da bom svojo glasbeno pot nadaljeval na diatonični harmoniki.

Kaj te je tako navdušilo, da si se odločil za diatonično harmoniko?

Harmonika je pritegnila mojo pozornost že na začetku glasbene poti. Zdela se mi je poseben in izstopajoč instrument. Prepričala me je njena univerzalnost, ker ni omejena na točno določene priložnosti. Lahko se jo igra v solistični izvedbi, komorni skupini, ansamblu, orkestru in drugih glasbenih zasedbah. Poleg tega pa je po načinu in tehniki igranja podobna klavirju.

Na diatonični harmoniki si komaj po enem letu vaj dosegel izjemen uspeh. Prosim, da nam opišeš to izkušnjo.

Od 23. do 25. junija je v Termah Olimia v Podčetrtku potekalo 3. državno tekmovanje v igranju na diatonično harmoniko, ki ga organizira Zveza diatonične harmonike Slovenije (ZDHS). Tekmovanja se je udeležilo 54 tekmovalcev iz cele Slovenije, ki smo poleg obveznih skladb, ki jih je predpisala Zveza diatonične harmonike Slovenije, izvajali tudi druge glasbene zvrsti in skladbe po lastnem izboru. Z izborom skladb in dobro interpretacijo sem najbolj prepričal

mednarodno komisijo in postal absolutni državni prvak v igranju na diatonično harmoniko pod vodstvom mentorja Zorana Lupinca.

Kakšno glasbo pa najraje poslušaš in igraš?

Najbolj me navdušuje glasba romantičnega obdobja. Nikoli se ne naveličam poslušanja in igranja Chopina, Beethovna in Schuberta. Pred kratkim sem vzljubil tudi novejšo glasbo – tango nuevo – skladatelja Astorja Piazzolle.

Zanima me, kakšni so tvoji načrti za prihodnost po takšnem uspehu?

Želim se udeležiti pomembnejših tekmovanj v Sloveniji in v tujini ter upam na še kakšen večji uspeh.

V imenu uredništva in bralcev Bistriških odmevov ti čestitam za izjemen dosežek na glasbenem področju in želim še veliko podobnih uspehov v prihodnje. ●

Tamara Rojc

PUME BRONASTE NA SVETOVNEM PRVENSTVU

Od 20. do 22. oktobra je v Rimu potekalo svetovno plesno prvenstvo *World Dance Championship* pod zvezo *World Ballet Association*, ki so se ga udeležile tudi plesalke plesne skupine *Pume* iz ŠD *Freia* iz Ilirske Bistrice.

Plesalke Klavdija, Eva in Kaja, ki v društvu plešejo že skoraj 10 let, so se na omenjenem prvenstvu odrezale več kot odlično. Osvojile so dve bronasti medalji in eno četrto mesto.

»Open in modern« plesni par Eva Česnik in Klavdija Ujčič ter solistka Kaja

Maljevac so kot prve predstavnice društva nastopile na tako velikem plesnem dogodku. Klavdija in Eva sta dosegli dve tretji mesti, Kaja pa četrto.

ŠD *Freia* in plesna skupina *Pume* se zahvaljujeta sponzorjem in donatorjem ter vsem, ki so kakorkoli pripomogli k

uresnitvi njihovih sanj. Svetovno prvenstvo jim bo tako ostalo v zelo lepem spominu.

Iskrene čestitke plesalkam in trenerkam! ●

Kristina Prosen

VADBE NA BISTRIŠKEM

pilates za nosečnice	sreda ob 18.30	Fitnes studio M	Petra Erjavec	031 850 806 erjavec.petra@gmail.com
hard body	ponedeljek, sreda in petek ob 8.00, 19.00 in 20.15	prostori nad Šport barom	Robert Brožič	031 722 043 trener.robertbrozic@gmail.com
osebni treninki	po dogovoru	Fitnes studio M in Fitness club Ilirska Bistrica	Tiln Muha	041 828 992 tilnmuha92@gmail.com
funkcionalna vadba	torek ob 20.00	Podgrad	Tiln Muha	041 828 992 tilnmuha92@gmail.com

PLANINCI NA PRVEM JESENSKEM POHODU

Planinci osnovnih šol ilirskobistriške občine smo aktivno zakorakali v novo šolsko leto. Prvi letošnji pohod je bil prav poseben, saj so se nam po nekajletnem premoru znova pridružili tudi planinci iz Osnovne šole Podgrad. Tako so se v soboto, 23. septembra, družili planinci vseh sedmih osnovnih šol. Naš prvi cilj v letošnjem šolskem letu je bil vrh 1242 metrov visokega Čavna.

Sobotno druženje smo začeli pred svojimi osnovnimi šolami. Napolnili smo dva avtobusa in se odpeljali do izhodiščne točke – Predmeje pri Ajdovščini. Pot nam je v veseli družbi številnih planincev v prekrasnih jesenskih barvah in ob prijetnem vonju svežih gob zelo hitro minila. V uri in pol smo se brez večjih težav povzpeli do koč Antona Bavčerja. Na vrhu nas je žal pozdravila megla, ki nas je prikrajšala za lep razgled na dolino. Po zasluženi malici smo nekaj časa izkoristili za različne igre in druženje. Pot v dolino je minila hitro in naš pohod je bil zaključen.

Veseli smo, da smo septembrsko soboto izkoristili za uživanje na svežem zraku. Upamo, da nam bo jesensko vreme še naprej naklonjeno in se bomo spet družili v tako velikem številu. ●

Andreja Maljevac,
mentorica in organizatorka izleta

V SPOMIN JUNAKU JOSIPU KRIŽAJU

Bil je 8. oktober 1948, ko se je legenda primorskih letalcev, znameniti pilot v španski republikanski armadi in pilot partizanskega letala med NOB, Josip Križaj, odpravil na zadnjo službeno pot z letalom JAK 3 na relaciji Ljubljana–Reka. Sredi snežniških gozdov se je zaradi neugodnih vremenskih razmer tragično ponesrečil.

Skrb za spomenik na Jarmovcu, ki stoji tik ob slovensko-hrvaški meji in je postavljen blizu kraja, kjer je strmoglavilo letalo, je bila zaupana planinski skupini Osnovne šole Podgora Kuteževo. Nalogo vestno izpolnjujemo. Vsako leto se ob obletnici Križajeve smrti člani planinske skupine s šopkom cvetja in svečko poklonimo njegovemu spominu. V tišino odeti prostrani snežniški gozdovi, ki so se zavili v čudovite jesenske barve, so nam omogočili podoživljanje tega nesrečnega dne. ●

Marija Štemberger

ČE V ŠOLI ZAGORI ...

V petek, 20. oktobra, je zagorelo v prvem nadstropju OŠ Kuteževo. Takoj se je vključil alarm, po zvočniku pa so nas obvestili, naj mirno zapustimo šolo skozi najbližji izhod.

Učenci, otroci iz vrtca in zaposleni smo se zbrali na igrišču pred šolo, kjer smo se prešteli. Ugotovili smo, da ena učenka manjka. Medtem so prišli do šole gasilci, ki so začeli z gašenjem in iskanjem pogrešane deklice. Na srečo so jo hitro našli. Pred prihodom reševalcev so jo oskrbeli učenci, ki obiskujejo krožek prve pomoči. Na srečo z učenko ni bilo nič narobe, saj je bila to le požarna vaja. Naučili smo se, kako ukrepati, če bi v resnici prišlo do požara.

V vaji so sodelovali člani PGD Podgora Podgraje, reševalci nujne medicinske pomoči iz Zdravstvenega doma Ilirska Bistrica in policista s Policijske postaje Ilirska Bistrica. Po vaji so si učenci ogledali vozila in pripomočke, ki jih pri delu uporabljajo gasilci, reševalci in policisti. ●

Andreja Rolih

TEDEN OTROKA V VRTCU PREGARJE

V vrtcu na Pregarjah smo strokovne delavke še dodatno popestrile dneve ob tednu otroka. Poleg tega da smo ustvarjali, se gibal in igrali, smo se veliko smejali. Za največji nasmeh na obrazu smo poskrbele vzgojiteljice z lutkovno-glasbeno predstavo *Hruška debeluška* in s prav posebno predstavo *Velikan Teleban*. Zgodba vodi v razburljivi svet velikanov in k razmisleku o nepremišljenem poseganju v naravo. Predstava otrokom na igriv način približa ekološko problematiko za skupno prihodnost živih bitij. Za nas jo je napisal Aleš Manias iz Ilirske Bistrice, ki je poskrbel tudi za njeno celostno podobo (posebne senčne lutke, svetlobne efekte). Otrokom so jo odigrale vzgojiteljice in pripravnica. Naše mlado občinstvo jo je z zanimanjem poslušalo in opazovalo. ●

Strokovne delavke
Vrtca Pregarje

HUDI MAČKWNİ NA IZLETU V PODBEŽAH

V soboto, 14. oktobra, smo se najmlajši MČ-ji – člani voda Hudih mačkonov – udeležili prvega izleta našega voda.

Zbrali smo se na počivališču pred Podbežami, od koder smo se peš odpravili do vasi. Najprej smo se malce pozabavali na igrišču, nato pa smo bili gostje kmetije Štjfanovi – malega mini živalskega vrta. Popeljali so nas po stezicah med mini živalmi, kjer smo si ogledali veliko novih živalic. Med našim obiskom je telila ena izmed njihovih krav, tako da smo videli manj kot eno uro starrega telička.

Po ogledu kmetije smo se sprehodili do gozda, kjer smo nabirali liste, doživeli jesenski listni dež in našli marelo velikanko. Izlet smo zaključili nasmejanih obrazov ob igri z žogo. ●

Hudi Mačkwni [MČ 1]

JESENSKI RAZGLEDI Z VOLOVJE REBRI

Turno kolesarska sekcija PD Snežnik je pripravila zanimiv izlet po grebenu Volovje rebri nad Ilirsko Bistrico, ki je navdušil vse ljubitelje neokrnjene narave in kolesarskih podvigov.

V soboto, 14. oktobra, je bilo sončno vreme brez vetriča in s temperaturami preko 20 stopinj Celzija. 16 kolesarjev in kolesarka smo preživeli lep sončen dan na Volovji rebri in njeni okolici. Simon Špilar, ki je kot pripravnik samostojno odvodil svojo prvo vodeno turo, je vsem sodelujočim predstavil pokrajinsko pestrost, nas podučil o geografskih zanimivostih ter poskrbel za obilico dobre volje in smeha med postanki. Na spustu po stari jasenski poti, ki sva jo s skupnimi močmi pripravila za dogodek, je imel nekaj dodatnega dela z gumi defektom in pomagal mlademu Kristjanu, da je lahko nadaljeval pot. Po zaključeni turi smo bili deležni odlične pogostitve v Baru Črne njive. Po besedah ostalih udeležencev lahko povzamem, da bi bila izvedba težko boljša, saj so bili vsi na koncu nasmejani in dobre volje. ●

*Matej Krebelj,
načelnik Turno kolesarskega odseka
PD Snežnik*

*Kogar imaš rad,
nikoli ne odide.*

ZAHVALA

Po hudi in dolgotrajni bolezni
je sklenila svojo življenjsko pot naša draga

ANGELA ANA KRESEVIČ IZ RAČIČ

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam izrazili sožalje, bili z nami ob njenem slovesu, darovali sveče in denarne prispevke. Hvala naši zdravnici dr. Mariji Pejčević in sestri ga. Julijani za vso pomoč, skrb in sočutje.

Neizmerno se zahvaljujemo patronažnima sestrama ga. Mateji in ga. Moniki za dolgotrajno skrbno nego, nesebično pomoč, tolažbo in razumevanje.

Iskrena hvala vsem, ki ste pomagali in sodelovali pri organizaciji in izvedbi pogrebne svečanosti. Hvaležni smo tistim, ki ste jo imeli radi, jo obiskovali in ji pomagali. Prisrčna hvala vsem, ki ste in nam še vedno pomagajte, nudite oporo in tolažbo.

Žalujoci: njeni dragi

Račice, 15. 10. 2017

*Spomin je kot pesem, ki v srcih odzvanja,
spomin je kot cvet, ki nenehno poganja,
spomin je svetloba, ki dušo obliva,
spomin je ljubezen, ki v srcih prebiva!*

ZAHVALA

ob smrti našega očeta in brata

FRANCA ŠKRLJA

Iskreno se zahvaljujemo osebju Oddelka za gastroenterologijo Kliničnega centra Ljubljana za vso skrb v procesu zdravljenja. Hvala kolektivu Dolinšek transport iz Ljubljane, JP Komunala Ilirska Bistrica in pogrebni podjetju Perpar iz Ivančne Gorice za pomoč pri organizaciji pogrebne slovesnosti. Posebno zahvalo izrekamo cerkvenim pevcem iz Harij, ga. Pavli in gospodu župniku za lepo in slovesno izvedeno pogrebno mašo, pevski sestavi iz Pivke za zapete pesmi ob slovesu, gospem Mileni, Dijani, Aljani in Barbari za pomoč pri pogostitvi ter g. Zvonetu za opravljeno zvonjenje. Hvala vsem, ki ste nam ob smrti očeta in brata izrekli sožalje in ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoci: hčeri Denis in Martina ter sin David z družinami, sestri Irena in Mirjana z družinama

*Prazen dom je in dvorišče,
naše oko zaman te išče,
solze, žalost in bolečina te zbudila ni,
ostala je praznina, ki hudo boli.*

ZAHVALA

V 91. letu nas je zapustila naša ljubljena mama, tašča,
sestra, stara mama in prastara mama

VIDA ŠTEFANČIČ rojena Brne iz Jablanice pri Ilirski Bistrici (1926–2017)

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, sosedom – še posebno družini Jaksetič – vaščanom in znancem pokojne, ki ste nam v teh žalostnih trenutkih stali ob strani in s stiski rok, darovanim cvetjem, svečami in ostalimi darovi ter tolažilnimi besedami lajšali bolečino. Prisrčna zahvala osebju ZD Ilirska Bistrica, g. župniku, DU in DI Il. Bistrica, ZOB, JKP Ilirska Bistrica, Splošni bolnišnici Izola in pevcem. Vsem skupaj hvala, da ste jo v tako velikem številu pospremili k mirnemu počitku.

Žalujoci: hči Venčka z možem Vladom, hči Jelka z možem Tonetom, sestra Ivanka, vnuk Patrik in vnukinja Manuela, Renata in Lara z družinami in vsi ostali, ki so jo imeli radi

Jablanica, Šmarje pri Kopru, september 2017

MOJKINO

16. november
Dom na Vidmu

Vesela pošastna družina
15:30
SINHRONIZIRANO

Mali Bigfoot
17:15
SINHRONIZIRANO

Poredne mame 2: Božič
19:00

Žaga 8
21:00

PETROL

GREMZVLAKOM

www.mojkino.si

KOLEDAR DOGODKOV V OBČINI ILIRSKA BISTRICA V MESECU NOVEMBRU

2. in 3. november od 8.00 do 12.00	Jesenske delavnice za otroke, Dnevni center Sonček
4. november ob 21.00	P.R.O.B.L.E.M.B.S. in Britof, MKNŽ
9. november ob 18.00	Potopisno predavanje Marine Hrs: <i>Azori</i> , Knjižnica Makse Samsa
10. november ob 21.00	Wild Mohicans in Zabojsnik, MKNŽ
16. november ob 18.00	Otvoritev slikarske razstave Likovnega društva Franceta Pavlovca, Galerija Doma na Vidmu
18. november ob 18.00	Občinska revija pevskih zborov, Dom na Vidmu
19. november ob 13.00	Pohod po poti Makse Samsa
19. november ob 19.00	Predstava gledališke skupine Ščuka: <i>Modna agencija Grande</i> , Dom na Vidmu
21. november ob 21.00	Kontradikshn, MKNŽ
24. november ob 18.00	Predavanje Izidorja Furjana: <i>Kako potovati za 1 €</i> , Knjižnica Makse Samsa
25. november od 9.00 do 12.00	Sprejem smučarske opreme, avla Doma na Vidmu
26. november od 9.00 do 14.00	Sejem smučarske opreme, avla Doma na Vidmu
30. november ob 18.00	Predavanje o naravi in ljudeh Snežnika in doline Reke, vplivnega območja Parka Škocjanske jame, Knjižnica Makse Samsa

11.11.2017
OD 11:00 NAPREJ

2. CIKLOKROS
KOLESARSKA DIRKA

ČRNE NJIVE
NAD ILIRSKO BISTRICO

POKALNO PRVENSTVO REPUBLIKE SLOVENIJE & ZIMSKE LIGE

SPONZORJI

OBČINA ILIRSKA BISTRICA

BOB

triglav

dana

TV GALEJA

VSE INFORMACIJE NA:
www.ciklokros.si

Gledališka skupina Ščuka

vabi na gledališko igro

Modna agencija Grande

19. 11. 2017 ob 19. uri
v Dom na Vidmu Ilirska Bistrica.

Igra traja 1 uro 30 min.
vstopnina 3 € in 5 €

Modno agencijo Grande vodi zahtevna direktorica Izabela Grande. Njene kaprice padajo na nerodno tajnico Ano in samovšečnega glavnega fotografa Mikela. V njihov poslovni trio se vmeša živahna Irena, ki se začne izdajati za manekenko. Stvar se zaplete, ko prevaro ugotovi Mikel in Ireno prisili v pretvarjanje, da sta noro zaljubljen par.

Igrajo: Zdenka Kanoni, Franci Petkovšek, Cilka Blažon, Maja Batagelj

NAGRADNA KRIŽANKA BISTRIŠKIH ODMEVOV

							JUŽNOKOREJSKI PROIZVAJALEC AVTOMOBILOV POD OKRILJEM GENERAL MOTORS		ODLIKA, VRLINA	KNJIŽNA SOVICA SVETLANE MAKAROVČ	SHANIA TWAIN	NASLOV, NAZIV	NAŠ REŽISER NA POLJSKEM (MITJA)	JED IZ TESTENIN
							VRSTA IZ DVEH VSTRIC STOJEČIH OSEB							
							POLARNO OBMOČJE OKOLI SEVERNEGA TEČAJA							
							PISATELJICA PEROCI			ŠTAJERSKI KOMIK (TADEJ) DIVJE GOVEDO				
							WARREN OATES PREBIVALEC GRČIJE			FILMSKI IGRALEC LANCASTER PRISTAŠ TEIZMA				
AVTOR: MATJAŽ HLADNIK	ŽLAHTNI PLIN (Xe)	DVOJNA ŠAHOVSKA POTEZA	DRAG KAMEN PRELIVAJOČIH SE BARV	VEČJE CESTNO VOZILO, ŽIROBUS	OSKAR LANGE	UMETNI DEL TELESA GLAS, ZVOK							KDOR IGRA OBOO	ITALIJANSKI AVTO
KROZENJE								PRVI DEL BIBLIJE, PENTATEVH	IGOR OZIM PREBIVALCI SEVERA, INUIT			OTTO LOEWI KRAJ S PLEZALNO STENO PRI ČRNEM KALU		
POMOŽNI PILOT, KOPILOT								NAPET OBČUTEK NEKDANJA ŽUPANJA POTOČNIK						
NAŠ NEKDANJI ALPINIST (FRANC)					NOVOTA, NOVITETA USTANOVIT. MICROSOFTA (BILL)						ENOTA ZA GLASNOST, 40 FONOV UČENEC			
UKAZ, NAROČILO ZA IZVEDBO						FILMSKI IGRALEC DOUGLAS MRZLI DEL RUSIJE				PASMA PSOV, ŠPICELJ SLAP PRI IZVIRU SAVINJE				
OSKAR DEV			NAJNIŽJI M. GLAS JAPONSKA MULTINACIONALKA			GLAVNO MESTO EGIPTA TOČAJ						SERGEJ ILJUŠIN ŽANDAR		
PLAST NASUTIH SKAL								MILINA, MILOBA GOLMAN						
POMOČ: RABATA SON TORA ULANI	ESEJIST IN PREVAJALEC KERMAUNER	PERSONA NEKDANJI POLJSKI KONJENIKI					PRIDELOVALEC VINA JAPONSKI PREMIER (ŠINZO)						PEVKA ŽAGAR	OBMOČJE, POVRŠINA
VELIKA MORSKA RIBA, TUNA				INDIJSKO BRENKALO TOVARNA V CELJU				KRASTAČA DENARNA ENOTA V BANGLADEŠU						
NAŠA POPULARNA PEVKA					OBROBNA GREDICA ZA ROŽE BARVA KOŽE						RAŽENJ PIANIST BERTONCELJ			
ROWAN ATKINSON			NALEPKA, OZNAČBA DAKOTA FANNING						AMERIŠKA IGRALKA HATHAWAY ANA DOLINAR					
SKLADBA SKUPINE HAZARD IZ LETA 1997							TRNATO DREVO, ROBINIJA							
SODAVIČAR							RADIKALNI POLITIK, RADIKALEC							

Geslo nagradne križanke pošljite na naslov: Bistriški odmevi, Bazoviška cesta 14, 6250 Ilirska Bistrica s pripisom »Nagradna križanka«, najkasneje do 17. novembra 2017.

Gostilna s prenočišči Potok poklanja 3 nagrade:

1. nagrada: mesna plošča za dve osebi | 2. nagrada: kosilo za dve osebi | 3. nagrada: sladica za dve osebi

Geslo prejšnje križanke: **GOSTINSTVO TOMEX**. Izžrebali smo tri nagrajence:

- HIŠNO PLOŠČO ZA DVE OSEBI prejme **MARGITA SELES**, Gubčeva 8, 6250 Ilirska Bistrica,,
- KOSILO ZA DVE OSEBI prejme **MARINA NOVAK**, Knežak 2e, 6253 Knežak,
- SLADICO ZA DVE OSEBI prejme **ZLATKO BROŽIČ**, Hrušica 5, 6244 Podgrad.